

P18 Cy I 703

P18 Cp I 70.1

176

ЛОНЦЕ

ЕНІА

Faint handwritten text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

P18 CV I 703

P18 CV I 704

1 МРСР I 441. 21

П Р И Ч Т Ъ

№ 22. ИТИ

ПО ПРÓСТОМУ ПОСЛОВИЦЕ.

ТѢМЖЕ

СЕНТЕНЦІЕ ИЛИ РЪЧЕНІА

Трѣдомъ и прилѣжаніемъ

Іоанни Мѣшкитѣровичу

чрезъ Слѣвное Краѣвство Маѣар-

ское, и стране емѣ принадлежаще,

Заклетога Адвоката собрано.

У Бѣчу, при Іосифѣ Благород. ѿ Кѣрцвенъ

1787.

Принято
за УНИВЕРСИТЕТСКУ БИБЛИОТЕКУ
Београду

ІОАННЪ МЪШКАТІРОВИЧЪ

ДРАЖАЙШЕМЪ ПЕРВЕНЦУ СВОЕМУ

Петръ МѢШКАТІРОВИЧЪ ЗАРАДЪ

СТВОБАТИ ЖЕЛИ!

БЕЗЪ СЪМНѢ ЧЕДО ВОЗЛЮБЛЕННОЕ,
ТЫ ѿ МЕНЕ ѠВАКШ ДУГО
ѠСѠТСТВЮЩАГШ ДАРЪ КАКАВЪ
ИЗЪ БѢЧА ПОЛУЧИТИ НАДАШЕ
СЕМЪ, КАКШГОДЕ ШТОСИ ПРАВЕДНО
НАДАТИСЕ ИМАО, ѿ РОДИТЕЛА КОИ
ТЕБѢ ВЕСМА ЛЮБИ, ѠНАКѠ Ѣ ѠПЕТЪ
ПОПЕЧЕНІЕ МОЕ БЫЛО ДА СЕ НАДЕЖ-

* 2

ДЕ

ВѢШТЪ КАНѢ МАГАРАЦЪ У КАНТАРЪ.
 ВІНО ВІНУЛО ТУСИ СЕ СМІРИЛО; АЛИ КАДЕ У
 МЕНѢ УЖЕШЪ ОНАДСИ НЕМИРНО.
 ВІНО Ё ДУШЕ ОГЛѢДАЛО.
 ВІНО НЕ МА КЛЮЧАНИЦЕ.
 ВІНО И МЪДРОГА ПОВЪДАЛИ.
 ВІНО И СТАРЦА ЗАЙГРА.
 ВІНСКА БОЛЕСТЬ.
 ВІНО НАЛАЗИ РЕЧИ.
 ВІНО НЕ ВЕЛИ ХАЙДЕ, НЕГѢ СЕДИ.
 ВІНО УВЕСЕЛАВА СЕРДЦА ЧЕЛОВѢЧСКА.
 ВІНОГРАДЪ НЕ ИШТЕ МОЛІТВЕ, НЕГѢ МСТИВЕ.
 ВІРИ КАНѢ МИШЪ ИЗ ТРИЦА.
 ВЪШЕ Ё ИГНѢЖИ КОЖА НА ПАЗАРЪ, НЕЖЕЛИ
 ОВЧИ.
 ВЪШЕ ВИДЕ ОЧИ НЕГѢ ОКО.
 ВЪШЕ ВАЛА ВѢРОВАТИ ОЧИМА, НЕЖЕЛИ УШИМА.
 ВЪШЕ СЕ МОТРИ НА ТО КАКѢ ПОПЪ ЖИВИ,
 НЕГОЛИ КАКѢ УЧИ.
 ВЪШЕ УМЪ ЗАМЫСЛИ НЕГѢ МОРЕ ПОНЕСЕ.
 ВОДА КУДА Ё ЕДАНЪ ПУТЬ ТЕКАА, ОПЕТЪ
 ТЕ ПРОТЕЖИ.
 ВОДА У АВАНЪ ТУЖИ.
 ВОДИМЪ ДАНАСЪ ПЕЧЕНЪ ШЕВЪ, НЕГОЛИ СЪТРА
 КОКОШЪ.
 ВЪШЕ Ё ДАНА, НЕГѢ КОВАСИЦА.

ВѢЛЕО БЫ Ѹ ПѢКАѸ ЖИВИТИ.

Волимъ да ми забиде, нежели да ми сожа-
лаю.

Вода не пѣзи къ мѣства ни прѣтѣлства.

Воиницы Ѹ мирно доба онако еѸ, како фѸ-
рѸне Ѹ лѣто.

Волимъ мастанъ капати, негов гладанъ пла-
кати херѸзка.

Вранъ вранъ очи не вѣди.

Врачъ исцелисе самъ.

Време ни за кимъ не чека.

Време носи свое време.

Време насъ много кое чемъ научи.

Време се мѣна, а и мы Ѹ временъ.

Време се не поврѣта.

Време неже за нами.

Всѣкъ человекъ ложъ, а и мы тежъ.

Г.

Твоже докъ е вѸже вѣтъ га ковати.

Твоже се гвожжемъ оштри.

Гдѣ е гонѣнѣе, онде исселенѣе и вѸгитво.

Гдѣ двѣе дѣше третесе пише.

Гдѣ е много бабица дѣте пропладне.

Гдѣ е слама, тѸ е слава. Банка пословица.

Гдѣ ѣ слога, тѣ ѣ, и бжїи благословѣ.

Гдѣ ѣ стра, онде ѣ и стѣаѣ.

Гдѣ намѣ ѣ добро, онде и отечество.

Гдѣ не ма вїна, онде ѣ добро и пиво.

Гдѣ кога сврби, ондесе и чеше.

Гдѣ кога боле, ондесе и пипа.

Гдѣ нема парца, нема ни сѣаца.

Гдѣ не ма маленогѣ, нема ни големогѣ т.

ѣ дѣтета.

Гдѣ кога тишти, то онѣ найболѣ знаде.

Гдѣ ко мре, ондесе и копа.

Гдѣ мараши звече фїлософы мѣче.

Гдѣ самъ самѣ, тѣ ми станѣ.

Гдѣсе ко не сеѣ, нека не ниче.

Гдѣ се хїлада добїе, ондесе етотина мѣ-
же прѣтити.

Гдѣ циганы пїю онде ѣ добро вїно.

Гдѣ ти ѣ сокровище, онде ти ѣ и сѣрце.

Гдѣ ѣ трупѣ, онде се и орлы сѣбїраю.

Гдѣ ништа нема, ондесе ништа не мѣже
ни ѣзѣти.

Гдѣ трѣбашѣ не ма тѣ, а гдѣ не трѣбашѣ,
онде се наѣшѣ.

Гдѣ се коньи иґраю, онде магарцы мртви
падаю.

Гдѣ тѣво не мѣже онде бѣвѣ пошлѣѣ.

Гди се годѣ пѣши , ондѣ вѣтрѣ има .
Гди съ кола мудрости , ондѣ двѣмъ лѣдсти .
Глава безъ ѣзыка .
Глава мѣ ѣ читава , бѣндева .
Гладъ и кѣрака изъ шѣме изтѣра .
Гладанъ канѣ и кѣракъ .
Гладанъ чѣвекъ сладке съ и дѣваке .
Гладанъ ушь , мѣчноѣ наситити .
Гласъ до нѣба , а кадъ добро поглѣдишъ ,
а оно мѣфакъ .
Гласъ народа , гласъ сына бжѣа .
Гласъ лѣти канѣ птица .
Гласъ ходѣти расте .
Глѣди канѣ коваць . Или ; очи соколѣве .
То ѣсть има .
Глѣди канѣ смръть .
Глѣди канѣ поплашенъ .
Глѣди самъ свога посла .
Глѣди канѣ сова .
То канѣ одъ майке рѣженъ .
Толи выше склѣчъ .
Горый ѣ ѣ тѣрчина .
Гордость прѣходи , а стыдъ и срамъ сѣдаѣ .
Господское ѣвѣати , а паорско држати .
Горакъ лѣваць ѣсти .
Горѣ мѣ глава , канѣ фѣтошко кнѣзъ .

Гостѣ

Гостъ ѣ за три дна.
Гостъ же быти, пакъ прѣжи, алы до-
макинъ остаги.

Готѣвомъ дѣтетъ ласно ѣ отацъ быти.

Горый ѣ попущтеникъ неголи жарѣвацъ.

Гладна ока не спава.

Главица му цвѣта иште, а гужица гѣжа
нема.

Д.

Дайте царю царво, а бгѣ бжїе.

Далѣ бала, одъ нѣса глѣдати.

Дали циганинъ царство, пакъ найпре отца
обѣсїю.

Да може, не бы ни на зѣмлю стѣо.

Дѣ ѣ до сѣдїе канѣ ѿ сѣдїе.

Данасъ ѣдномъ, а сѣтра дрѣгомъ.

Дань по дань шатъ доже, и кѣркевъ дань
алъ ѣ много недѣла; баба говорила.

Данасъ ѣсмо, а сѣтра нисмо.

Данасъ ѣдно а сѣтра дрѣго. Сирѣчь бе-
седи. Данасъ пишта сѣтра ништа.

Данасъ хопъ! хопъ! а сѣтра аѣ! аѣ!

Да ни ѣ, много бы коешта болѣ было.

Далѣсе прѣжа ѿ гѣбера.

Да є̑ штогодъ ѱ̑ жива ѱ̑ста.
Два ййгѣра на є̑дны ѱ̑сли не могѣ̑ быти.
Два лешника Ораѣ̑ вѣ̑ска.
Два лоша, ѱ̑звѣ̑ше Мѣ̑лоша.
Два люта камена, никада добро брашно
млє̑ти не могѣ̑.
Два безъ дѣ̑ше, а̑ третѣ̑й, безъ главе.
Два Хайѣ̑ка, а̑ дє̑веть Капетана.
Двома Господама нико не може робѣ̑тати.
Да нє̑ма носа травѣ̑ бы пасло.
Дє̑бело є̑ лє̑по, а̑ богато мѣ̑дро.
Дє̑вете пє̑кѣ̑ жарило.
Дє̑ветѣ̑й ѱ̑ паѣ̑гѣ̑.
Дє̑латель є̑ мѣ̑зде достѣ̑йнь.
Дє̑ца цѣ̑ганска одъ барницасе не припадаю.
Дє̑ца дє̑тѣ̑нство своє̑ проводе.
Дє̑ца сѣ̑ сирѣ̑машмъ живо бляго.
Дє̑ца бѣ̑дале, ѱ̑ пѣ̑аны правѣ̑ гѣ̑воре.
Дѣ̑гао се до нє̑ба, пакъ мысли коє̑ онъ є̑.
Дѣ̑рнѣ̑во сѣ̑мѣ̑, ѱ̑ зє̑ницѣ̑ Ока.
Дволичанъ чѣ̑векъ.
Дѣ̑баръ сѣ̑рѣ̑ нє̑гѣ̑о штета што є̑ ѱ̑ пасѣ̑вой
кожи.
Дѣ̑баръ почє̑такъ, дѣ̑баръ ѱ̑схѣ̑дъ.
Дѣ̑баръ хє̑спанъ, ласно кѣ̑пца наѣ̑.

Дóварь рѣдъ дѣша ѣ дѣла.
 Дóварь Попъ до смертисе ѹчи.
 Дóварь Кóмшїа великое добро.
 Дóварь човѣкъ Фришкосе рѣзжали.
 Дóварь помадакъ. т. ѣ. Да бгъ да.
 Дóварь Юриста зáo ѣ Кóмшїа. Инглїйска.
 Дóварь лекаръ кои ране лечи мора ѣмати,
 орлове очи, рѣке жѣнске ѣ сердце лавско.
 Длакѹ по длакѹ цѣпати.
 До Госпоине с праомъ, а ѿ Госпоине с
 кломъ.
 Дóбра овца много не блѣи, али много вѹ-
 не дае.
 Дары очи заслепавяю.
 Дóбро ѣ ласно дóтерати, ѣ на рѣкѹ ѿкре-
 нѹти.
 Дóбродѣтель примѣромъ болѣ, нежели ѹст-
 ма ѹчисе.
 Дóбро ѣме, ѣ гласъ много овога свѣта
 чине.
 Дóбра рѣчь не коштѹе новаца.
 Дóбро почѣти дóбро ѣ; али дóбро свѣршити
 ѣшъ болѣ.
 Дóбре Прси, ѣ сердца, най болый ѣ градъ?
 Дóбро быга было по смръть послати.

Добро є хайдуку ў лугу, нить гдѣ колю
мѣе, ни обѣди, вежемъ є по мѣч-
но ѿ глѣди.

Доброга є пастыра овце стрѣжи, а не дѣла-
ти.

Добро ўчинѣно, Фришко се заборава.

Добромъ магарецъ ўзбрѣдо иде.

Добро є, и ѿ добре жѣне, совѣтъ послу-
шати.

Докъ се мѣдры намѣдроваше, дондѣсе лѣди
наживоваше.

Докъ дѣте не заплаче, мати гасе не сѣ-
жа.

Дожиѣ видовъ дѣнъ; видиѣмо кое ве-
ра, кои ли невера. Несрѣжна пословица ѿ
батали, илѣти сражѣнїа Косовачкогъ.

Докъ се човекъ дѣма не напати, не може-
се вѣтрѣ нагрѣати.

Докъ сѣрдце не заболѣ, не може око за-
плакати.

Докъ є мѣдведъ гнили крѣшака глѣди се не
бѣи.

Докъ є телѣца, бѣѣ и новаца.

Докъ є комада, бѣѣ и пѣса.

Докъ се човекъ самъ не ѿсрамоти, нико-
га не може ѿсрамотити.

В

Докъ

Докъ еднومه се не емрине, другومه не може сванѹти.

Докъ човекъ с човекомъ вреѹ бршина не иже не може га познати.

Докае е дѹша ѹ болестникѹ свее добро на дамо.

Докъ е мой баба обилазю, донде е кѹти долазю, а еде какѹ поже на прѣчацѹ, оканѹ и заглави.

Добю башъ какѹ Царъ на сенти. Ова е ба-
талія была 1697. ѿ коѹ е пословица пронзашла.

Докъ имашъ донде и чѹвай.

Докъ пѹшка не пѹкне чѹтизе не може.

Докъ е бѣга и добри пріатѣла, дондесе ништа не бала боати.

Докъ самъ некъ самъ.

Доста се е по главы чешло.

Докоше дивни, и растераше питоме.

Дошло е ѹ адова ѹста.

Дишто и слѣпацѹ напипа.

Добро се самѹ фали.

Дошли кои с коца кои с конобца.

Доцканъ е онда штедити кад нестане.

Доста фришко, акове самѹ, и доста добро.

Дошла

Дошла книга ѿ Пожеге.

Дошло онда кады и мой оцацъ изъ гроба.

Дошло е до ужице.

Дотерадо га до паса.

Држсе зѹбы за вѣтаръ.

Држисе канѿ утопачникъ.

Дрѹгоачіе се ходи по морѹ, а дрѹгоачіе по
рѣка.

Држи га канѿ очи ѹ главы.

Држи се главе, а маинисе ногѹ.

Дрѹгомъ было како было. нѣмѹ е дсво.

Дрѹго време дрѹга брига.

Дрѹгий циганинъ.

Досѣталивъ каѿ шіакъ.

Дрѹмъ царевъ свакомѹ е слободанъ.

Дѹша мѹ ѹ носѹ стои.

Дѹгы е рѹкѹ т. е хрѹзинъ.

Дѹгъ е зао дрѹгъ.

Дѹгъ неплаченъ, грѣхъ неопрощенъ.

Дѹжанъ е и е косомъ на главы.

Дѹгачакъ е, кандаке е неба таранъ свѣда-
ти.

Дожи на покѹсано.

Даке бѣтъ гаке ал не знамъ кадаке.

Ддо бѣтъ, а ни е имло комѹ.

Е

Вдѣ ли и Свѣтъ мѣждѣ пророцы.

Вданъ неправедный ноуаць, сто праведно
стечены за собомъ одвече.

Вданъ човекъ не може свѣдѣ доспети.

Вданъ човекъ не може свѣ знати.

Вданъ дроби, а другый куса.

Вдана сабла држи другъ у царгѣи.

Вдана крѣшка, на десеть медвѣда.

Вдана глава, а сто ѣзыка.

Вдана мѣ е нога вѣке у гробѣ.

Вдана мѣка наука, а двѣ мѣке одѣка.

Вдана репа цѣла лѣта, пакъ, и она цвѣли-
ва.

Вдана штѣта, а сто грѣхова.

Вдана шѣгава овца, цѣло стадо ошѣга.

Вданъ пѣть ми умрѣти.

Вдана лапта не чини пролѣке.

Вде на драмове,

Вднога називало, а другога издирало.

Вднымъ до зѣба, а другимъ до свѣза.

Вдно мысли пѣаница, а друго механѣка.

Е - - и, попе нека село плаѣка, аль се

пази не посери гаѣка. Далмаціанска послоб.

Вдномъ рѣкомъ дае, а двѣма узима.

Вдно

ВѢДНО КОЛО ИЗ БАЛТА, А ДРУГО У БАЛТО.
ВѢДНО МЫСЛИ, ДРУГО ГОВОРИ, А ТРЕКЕ ТВОРИ.
ВѢДНО НА СЕРАЦУ А ДРУГО НА ЕЗЫКУ.
ВѢДНО СЪ ДРУГЫМЪ ХОДИ. ИЛИ; ВѢДНО БЕЗ
ДРУГОГА НЕ БАЛА.

ВѢДНО ХОТЕДО ОБИКИ, А ДРУГО МЕНЕ ВЛО СНА-
КЕ.

ВѢДНО РАДИ, А ДРУГО ШРАКЪЕ.

ВѢДНО, АЛИ ЕДРО.

ВЪЗРО ДѢЛА ОСТАВИТИ.

ВЪЗЫКЪ ГОРЕ МОЖЕ ПОСѢКИ, НЕЖЕЛИ МАЧЬ.

ВЪЗЫКЪ Е УДЪ, И НАЙ БОЛЪИ, И НАЙ ГО-
РЫИ.

ВѢДНЕ КАПИ ПОШТЕНЕ КРВИ НЕ МА У СЕБИ.

ВЪЗА ПАЛИЛА, А ГЪЗА ПАЛТИЛА.

ВЪЗЫКЪ ЗА ЗУБЕ.

ВѢСТИ ВАЛА ЧОВЕКЪ, ДА ЖИВИ А НИ Е ЖИВИТИ
ДА ЕДЕ.

ВѢСТЕВЪО Е СЪ МАЛЫМЪ ДОВОЛНО.

ВѢЖЕ ПИСА ПИСА.

ВѢЩЕ НИ Е ИЗГЪВІО ТРЕМОНТИНЪ. Т. Е. НИ Е Е
СМЕО.

ВѢФТИНЪ ВѢСПАПЪ ПРАЗНИ КЕСЪ.

Ж.

ЖАЛОСТНА, И НЕБОЛНА ЛАСНО Ё РАСЦВЕЛИТИ.
 ЖАЛОСТЬ НА ЖАЛОСТЬ НЕ МОИ ЗАДАВАТИ.
 ЖВАЛЕ КОМЁ МЕТНУТИ.
 ЖЕДАНЪ КОНЬ МЪТНУ ВОДЪ НЕ ПАЗИ.
 ЖЕДНА ПРЕКО ВОДЕ ПРЕВЕСТИ.
 ЖЕЖЕНЪ КАШУ ЛАДИ.
 ЖЕНА МНОГО КОШТА ИШТЕ, А САМО ЕДНО ДАЕ.
 ЖЕНАТЕ САМО ОНУ ТАЙНУ СЛУХВАТИ КОЮ НЕ
 ЗНА.
 ЖЕНИ СЫНА КАД ХОЖЕШЪ, А ЖЕРЪ УДАИ КАД
 МОЖЕШЪ.
 ЖЕНУ, И ПУШКУ МОЖЕ ЧОВЕКУ ПОКАЗАТИ А-
 ЛИ НЕ УЗАЙМАТИ.
 ЖЕНУ И ВЛУ КАПУ ЛАСНО Ё ДОБИТИ.
 ЖЕСТОЧИНА ЗАЛЕПАВА ЧОВЕКА.
 ЖЕСТОКУ КАНУ И ЖЕРАВИЦА.
 ЖИВИ КАНУ И СВИРАЦУ.
 ЖИВИ БГА ХВАЛЕ.

З.

ЗАО ПОЧЕТАКЪ, ЗАО И СВРШЕТАКЪ.
 ЗАО ЕЗЫКЪ ШТО НЕ МОЖЕ НАРУШИТИ.
 ЗАО УМЪ ГОТОВЪ СЪДЪ.
 ЗАА Ё КУКА ТАМНИЦА.

ЗЛА

Злѧ жєнѧ зѧйма не врати.

Злѧ ѣ смрть ѿ глѧди умрѣти.

Злѧ обѣщанїѧ, не вѧла држѧти илѧ испол-
нити.

Змїи на рѣпѣ стати.

Змїѧ змїю ѧко не иже, ѧжадїомѣ не мо-
же постѧти. Т. ѣ. ѧко човѣкѣ чо-
вѣка не ѡголѣзѧ, не може ѡбогѧ-
тити.

Злѧ ѣ ѡнымѣ гѧздомѣ, когѧ слѧгѧ ѣчи.

Злѧ се човѣкѣ привїкне, кѧко и дѡбрѧ.

Злѧ злѧ погїбнѣтѣ.

Злѧ се дѧлѣ чѣе, нежели дѡбро.

Злѧ ѡбычѧи правѣ дѡбре законѣ.

Злѧ се пише злѧѣ быти.

Злѧ се само ѣчи.

Змїю ѣ недри имѧти.

З.

Зѧбринѣосѣ кѧко кѣракѣ ѣ имї.

Зѧвїсть ѣще нїкогѧ нї ѣ ѡбогѧтнѧ.

Зѧвїсть не знѧ почитѧти полѣзнѧ.

Зѧвѣклоосѣ црѣвѣ ѣ рѡткѣвѣ, ѧ до нѣгѧ рѣпѧ былѧ.

Зѧ жѣпѣ голѣмѣ, ѧ зѧ крѣветѣ малѣнѣ.

Зѧ злѧто хѣртѧ не прїѧнѧ.

За лѹдѹ є добарѹ кочіашѹ , кадѹ кони
невладѹ. И возвратително.

За лѹдѹсе чобекѹ чѹва , акѹ га бѣ не
ѹзчѹва.

За лѹдѹ гѹдишѹ.

За лѹдѹ йма кой не ѹжива.

За мртвымѹ али , добро , али ништа.

Занатѹ є до неволѹ рана.

Занатлію дѣло показѹе.

За носѹ кога вѹти.

Западе се канѹ пиле ѹ кѹчине.

Запеламѹсе ѡсовина.

За рана се познає , ѹ койѹже вѡди до-
барѹ сирацѹ быти.

Зарѹ на ѹшима сѣдишѹ.

За свакѹ се кецељу запне.

За старымѹ ѹзбрао не вѡла йти , а до-
брога є послушати.

Заѹдати кога.

Званѹ каѹ гощенѹ ; а прованѹ каѹ бїенѹ.

Звѣзда ѿ звѣзда , а и чобекѹ ѿ чобекѹ
разликѹе.

Зѣцѹ гайсе ѡкоти , онде и погине.

Зѣцѹ ѹ шѹмы а онѹ ражанѹ прави.

Зечїегѹ є спавана.

Зима акѹ ѹсти не ѹтѹ , репомѹ сѹшине.

Зїна

Зима зимомъ проже.
 Згода дѣгъ напалѣе, а намера вино пие.
 Здрѣвъ дѣвоицы на рѣци. После по обстоятелствѣ
 додѣсе, кой хѣте, и ѡбо: Какш синожь, ѡна-
 кш и дѡвечи.

Здрѣвъ стрелачъ: кадъ седне на банакъ ѡ
 пѣкъ погоди.

Златанъ ключъ сваку браву ѡтвори ѡкрому
 небесну.

Златна брѣѡ ѡбеѣавати.
 Злато се ѡ вѣтри пробира, а човекъ ѡ слѡ
 приключенїѡ.

За часъ се случи, чѣмъ се човекъ нигда ни ѣ
 надало.

Знаде и ковати, и дѣвати.
 Зна ѡнъ добро што ѣ бѣло, штоли ѣ черно.
 Зубатъ човекъ.
 Золѣ лютити.

И

И гѣска кадкадъ на лѣду поклизне.
 Иде башъ како коло безъ напалтка.
 Иде башъ како безъ главе.
 И дѣцѣ ми рани, и рани ми штеди.
 И дѣваръ ѡши има.

И догадъ е кѣга стрѣлаа, али ни е ѱ
дѣпе згажлаа.

И а могоу, и конь може алъ кадъ бѣтъ не да.

И за свое име готово забораѣю е.

И за зиме топло, и за кише сѣнце.

И званъ очю, и званъ памети.

И зеденомъ трага не ма.

И з дѣце люди бываю.

И зпѣстити речь.

И з ѱстъ твоихъ осѣжда тѣ.

И з просѣачке торбе ранигисе.

И з предъ бжѣе волѣ никѣдъ никѣмо.

И з подъ жита шити.

И зры кансо свина, а и зей кансо Господарь.

И зпѣци, пакъ и зрѣци.

И з шчаднѣа или воиникъ, или калѣжеръ.

И з плащлива жарбца много пѣти, добаръ
конь бѣде.

И з шале се и дѣца ражаю.

И камень бы срѣчма подигао.

И конь ш что дѣката посрне.

Или де к камени, или камень летѣ

Илисе сапѣнѣо, или не сапѣнѣо, бала ми
те ести кадъ самъ за тебе новце дао.

Овое ернѣе говорю, кадъ е сапѣнѣе мшто сира кѣ-
лю пакъ ео.

И́ма ма́ло и́ мо́га бѣ́га.

И́ма на́уке дѣ́ла не́ ма па́мети.

И́машъ ме не́ зна́шъ ме, и́згуби́шъ ме по-
зна́шъ ме.

И́ моа́ бы ма́йка ѹ́мела пи́тъ ме́сити, да
ѹ́дѣ́ сѣ́ра и́ ма́сла.

И́ мы́смо ба́ракъ но́силн, и́ мы́смо ко́ло
бо́дилн.

И́ мене́ ѣ́ ма́ти до́ила ка́шо и́ дру́гога.

И́зъ тре́ба де́те ра́сте, а́ и́зъ ча́нка жи́то.

И́зъ свако́гъ па́на немо́жесе све́тацъ и́зтѣ́лати.

И́ о́ца бы за но́вце про́дао.

И́ ѹ́ свѣ́чи се ре́домъ ме́лѣ.

И́ жи́ кѹ́да дво́е о́чи бо́де.

И́ после не́срѣ́ке, сре́жъ ва́ла проби́рати.

И́ сѣ́ты сѹ́ грѣ́шили; не́го сѹ́ се и́ ка́дали.

И́ сиротѹ́ гра́ди, и́ на дѹ́шѹ́се о́сврѣ́ти.

И́ па́нь ѣ́ ле́пъ о́бѹ́ченъ и́ на́ки́ченъ.

И́ гла́ акѹ́ и́ кро́зъ злѣ́то про́ке го́ла и́зѣ́ке.

И́ гра́чка па́чка.

И́ ска́рїотско́е люба́нѣ.

И́зна, и́зла, и́ а́вгѹ́ста,

Кò не квѣ́си вї́номъ ѹ́ста,

Оста́ке мѹ́ ка́па пѹ́ста.

К.

Кадъ га види, онда се и сѣти.
 Кадъ хегѣдѣшъ правдѣ свѣда, гудило га по
 носѣ бѣе.

Кадъ ѣ пасъ гладанъ, свѣмѣ комаѣе ѣ снѣ
 олоя на очи и зилазѣ.

Кадѣ грми свако се себѣ бои.

Кадъ човѣкъ што и згуби, и по недри свои
 оти тражи.

Кадъ ѣ човѣкъ гладанъ и озебао наиболѣ
 ѣ пржити.

Кадъ ѣ най выше стрвине, онда най вы-
 ше вѣшке бѣсне.

Кадъ пса ѣвѣшъ и за плотъ га завѣци.

Кадъ човѣкъ тоне, и за вресе во жѣ фа-
 та.

Кадъ маѣторъ пасъ лѣе, онда бала видити
 шта ѣ.

Кадъ се човѣкъ шта прифати онога неѣ се
 и држи.

Кадъ видимъ, онда жѣ и бѣровати.

Кадъ сѣ лѣкавымъ човѣкомъ посла и мадѣшъ
 пѣзи на себѣ.

Кадъ се ѣде и пѣе, онда ѣ доста прѣтѣла.

Кадъ сви побикнѣ пѣанъ си, повѣдѣсе.

Кадъ

Кадъ лажешъ крѣвалъ ти се зѹбы?
Кадъ кѹракѹ што ѹ грѣакѹ ѹпаднѣ мѹч-
но ѣ изчѹпати.

Кадъ што лажешъ, онѹко лажи, да ѣ
самъ мыслишъ да ѣ истина.

Кадъ чѹбекѹ ѹмре, онда ѣ ласно за нѹимъ
свѹшта говорити.

Кадъ тѹтѹ кокѹшкѹ изешъ свою ома за
ногѹ бѣжи.

Кадъ ѣданъ зѣвне, зѣваю ѣ дрѹги.

Кадъ чифѹтинъ осиромаши, а онъ онда
тѣфтере прѣмѣте.

Кадъ ѣданъ пѹть приликѹ добрѹ к чѣмъ про-
пѹстишъ мѹчно ѣ ѹфѹтишъ.

Кадъ се сирѹма мѣтѹ богѹте помѣша, вѹ-
ла да ѣ нанѣга штогодъ прѣоне.

Кадесе с чѹме крпити, ѣйти натѣзати
почне, онда ѣ бѣте вло.

Кадъ ѹченъ посрне, вло посрне.

Кадъ девоикѣ, нѣ ма добра ѣ ѣ баба.

Кадъ кога хоѣе бѣгъ да казни, найпре мѹ
пѹмѣть ѹзме.

Кадъ се мѹторъ панъ ѹпали, вѣтма горе
него ли мѹладъ.

Кадъ ѣ по тѹ слама, поштоѣе быти се-
но?

Кадъ

Кадъ се ѣде жѣтисе, а кадъ се пиє бесѣдисе.
Кадъ є човекъ гладанъ, онда є най болѣ
єсти.

Кадѹна излази предъ кога ти драго, тикемъ
немой предаме.

Какавъ є кой човекъ, онако єнѣме и
постѹпай.

Какавъ животъ, онака, и смръть.

Какавъ поздравъ, онакый и ѡздравъ,

Какавъ Господаръ, онакы и маажѣ.

Какавъ човекъ, онаке и рѣчи.

Какавъ чокотъ, онакый и плодъ.

Каква шала, онака и ѡшалица.

Какво семе, онакый и плодъ.

Каква исповестъ, онака и молитва.

Каква є дѹпла, ѡшъ добре пчеле излеѣѹ.

Каковъ вопросъ, онаковъ и ѡвѣтъ.

Какъ ко посеѣ, онако же и пожеги.

Кашикомъ га закѹсѣе, а дршкомъ мѹ ѡ-
чи вѣди.

Каква маѣка, онака и жерка.

Капица ми капица ти.

Каръ є бжїй даръ, негѡ є онда вло кадъ
тѹкѹ, а не даѹ плакати.

Владъ се лѣнъ на капи, цѣо свѣтъ ѹпали.

Ванда каменѹ бесѣдишъ.

Кáмень ко́нсе чéсто преме́же, не́же мáлови-
номъ о́бръстити,

Кáкѡ ўздорови, о́накѡ же и́ кўсати.

Кáнда с'тўжимъ ўстма жвáже.

Кáнда ни е́ ѿ чóвека пáо.

Кáкѡ Господáръ свíра, о́накѡ мáлѣи и́гра.

Кáкѡ прáво о́накѡ здáво.

Кáкѡ же кáѡ квóчка.

Кáкѡ свíрачъ свíра, о́накѡ вáла и́ играти.

Кáкѡ ко́мѡ напíешъ, о́накѡ жети и́ ѿ пíти.

Кáдъ лисица прéдикѡе, пáзи добро на гўске.

Кáдъ е́ злóпáтá с' мнóгима о́ндáсе лáкше
трпи.

Кáдъ бгъ чóвеку децѡ дáде постáра и́мъ
стáрсе, и́ за рáнѡ.

Кáпъ дўби кáмень, áли не сá силóмъ, не-
гѡ ѡ честымъ пáдáнѣмъ.

Кáдъ е́ бóйскѡ воéвати; о́ндá се виче кá-
мѡ юнáкъ Крáлѣвиѡ Мáрко; á кá-
де е́ шифáръ дéлити, говоремѡ ѿ кў-
дá си незнáна дéлío.

Кáкáвъ е́ ко на е́лѡ, о́накый е́ и́ на дѣлѡ.

Кáдъ нéвола прóже, на бгá забóрави́мо.

Кáдъ ко хóже с' киме дáсе свáди три́жи
при́ликѡ.

Кáдъ

Кадъ є̀ лѣпо вѣреме, напѣнже понеси са со-
бомъ, а на зломе чини штоти дра-
го.

Кадъ сви грѣси ѡстаре сребролюбїе се по-
млади.

Кадъ срѣжа кѹпце наврати, ѡма є̀ пѣсти
ѹнѣтра.

Кадъ бгъ чѡвекѹ ѡчи ѹзме, покаже мѹ
начинъ какѡже живити.

Кадъ мачке кодъ кѹѣе ни є̀, ѡнда се ми-
ши веселе.

Кадъ се хрѣсти свадѣ, ѡнда єданъ другога
издаю.

Кадъ магарецъ ѹзбрѡ иде, лагано иде
а каде нѹзбрѡ поѣе, а ѡно на вратъ
на носъ.

Какве си море вере? Какве хоѣешъ госпо-
дарѹ. Овоє Циганинъ ѡвако ѡговѡрио.

Кадъ чѡвекъ чѣмѹ волю имаде ништа мѹ
ниє̀ тѣшко.

Кашаль, шѹга, и ашикованѣ немогѹсе
ѹтлати.

Виша кадъ хоѣе да падне наипре почне ка-
пати.

Влинъ є̀ клиномъ терасе.

Ковачъ зато каѣште ѿма, да руке не жѣже,
Ко верѣ нема церкви, алы не треба. Фран.
Кой шакомъ кой с капомъ, е тотига! пу-
на торба.

Кога Бгъ милуе, онога и кара.

Коя тиква често на воду иде, мора да се
разбѣе.

Ко има ружну жену, онай другомъ неже
неруга, ервому е руга и коа куже;
а ко има лепу, онай у коло нежъ не иде;
ерво мже, коло и коа куже.

Кò не зна на маломъ, не зна ни на мно-
гомъ захвалити.

Кò ѿ свадьбы, ко со бравы.

Кому вашаръ капъ купуе ондайже ижи голо-
гавъ.

Кò скудо сеѣ скудо же, и пожеги.

Когá сѣ змиѣ уѣдале, и гущери се бои.

Кò се у господскомъ послѣ прекине, оно-
му не вала звонити.

Кò се врабаца бои, прое нежъ не сеѣ.

Кò се фали самъ се квари.

Кò после слѣпи, лепше гуди.

Кò бѣеди шта хоче, мора слѣшати шта
неже.

Кò ходи находи.

Кò пре девоицы, онога девоика.

Кò на магарцѣ ѿше, вала дамѣ и прѣжѣ
тѣпи.

Кò кога ѣ — — и, лепога глѣди.

Кò га смръть рани, дрѣгой га не да.

Кò се ѣ тѣцама помѣша вала дага свинѣ
и зѣдѣ.

Кò нòси не проси.

Кòга ѣ молити не вала га ердити.

Кòе какавѣ ни свòме оцѣ не вѣрѣ.

Кò што зна, оно, и бѣседн.

Кòй годѣ Попѣ чѣсто лѣтѣрѣши али ѣ дѣ-
тѣрѣга неисправна, али попадѣа нео-
правна.

Кò рано рѣча, и младѣ се о жени некѣ ѣ
не каѣ.

Кòй ме ѣданѣ пѣть прѣвари, онай ѣ не
валао, а кой выше пѣта вреданѣ ѣ чо-
бекѣ.

Кòга ниѣ, да лѣва не ѣ.

Кò своѣ може быти, тѣѣ некѣ не бѣдѣ
не.

Кòмѣ пчѣла за ѣшима, онай се и самѣ се-
жа.

Кò ѣ Пѣшти не вала, ѣ бѣдимѣ нека не
идаѣ

Колика є милошева, да є пѣна покѣрица.
 Коє себи влѣтворъ, комѣ може добаръ бы-
 ти.

Ко очѣмѣ, баба ѿ ѱштипци.
 Комѣ Бгъ ни є срѣке дао, ономѣ ковачъ
 не може сковати.

Кò другоме нѣмѣ копа самъ те пасти ѱ ню.
 Кòга бѣше, и є — — ше на ономесе и ме-
 сецъ мѣни.

Кò што ѱзайми, ономѣкесе вратити.

Кò ѱ плочѣ, ко ѱ клинѣ.

Ко Попа, ко Повадію. Т. є. Милѣе.

Кой ми є лане бѣсо, ни данасъ ми ниє
 мѣсо.

Кòга ниє на дѣлѣ, не ма мѣ дѣла.

Ко се пре обѣе, она и єди.

Коа се не рѣкне, она се нечѣе.

Кò што тражи, оноже и наѣи.

Кò коа дома свога ѱ веселѣнїа нѣма на ѱ-
 баны тражи.

Кой нѣчий, она и старыи.

Ко се Бга не бои, и люди се не стїди, бе-
 жи ѿ онога.

Кòсе рѣчи не бои, она и батинѣ.

Кòсе є за вѣшала родію, нѣже ѱтонѣти.

Комѣ Бгъ помаже, ономѣ и єви Скѣтцы.

Кòсе рòди , онай же и ѹмрети.

Кò што мысли оно и сана.

Кой сѹ были торбòноше , оны саде харамъ
баше.

Кò се дрѹгомѹ за што рѹга , оно же мѹ на
вратъ дожи.

Бакѡ дошло , онакѡ и прошло.

Кòсе не да познати , мотри га сѹ кимъ се
меша.

Кòсе ѹме покàлати , онай , и опрати.

Кое очи вло чине , оне и по свѣтѹ гледи.

Кòнацъ дѣло краси.

Кòга се мрзи любити , говори болѣдѹ мѣ
ѹста.

Кòсе чѹва и Бгъ га гѹва.

Кòга Калѹферы быю , и свинѣ арпаю , не тре-
ба мѹ горе неволѣ.

Кò крива жали правомъ грѣши.

Кой за чòрбомъ вїно пїе ѿ онога не вала
совѣта искати.

Кò самъ шта не ма дрѹгомѹ дати не може.

Кò высоко лети , на сниско пада

Кò фришко сѹди фришко се кде.

Кой такъ ѹ гажа память носи , никада ѿ
нѣга не буде ѹченъ чòвикъ.

Ко́а ђстала се не вѣла стѣдити, нѣго само
редъ пазити.

Комадъ изъ ѹта комаѡ ѡети.

Когѡ бгъ кѡцне ѡноме дрѹго ништа не вѣла.

Ко на звѣзде лѣе, испашѣемѹ зѹбы.

Ко ради, бгъ не брани.

Кой не говори каде бы вѣдало чинисе да соиз-
волава.

Кое псѣто силомъ се ѹ лѡвъ тера, ѡно неже
ништа ѹфатити.

Ко свѣшто за зло прѣма, ѡнай мѣжѹ людѡ
нека не иде.

Ко се е грѣхомъ фали, двѡпѹтъ грѣши.

Кона е магарцемъ не вѣла барабарити.

Коѡ дрѹгога кѡже свѣшто види а коѡ своѡ
ништа.

Ко по сѣлѹ много ходи, али же га вѣшке
ѹести, али же гаигодъ на рѹчакъ нага-
зити.

Кой еѹ на смѣй склонны, ѡны и на плачь.

Кѡлѣ канѡ гладна ѹшь.

Кѡсе радъ пѡе маже ѹзрокъ.

Кѡсе незна бгѹ молити, нека иде на море.

Ко на коѡшѣ столицѣ сѣди нека е добро чѹва.

Ко радъ лѣже, радъ и краде.

Ко зна комѹ е, ѡтаць быѡ.

Кое фиди наа, онай бала, да и штеть
трати.

Кò новаца има, има єдногъ ꙗвола, а
кои нема, има два. Ингайска.

Кò много прети, онога се невои.

Кò много беседи, много и даже.

Кò ратъ милае, имло га кодъ кѹте.

Кой є ѹ послѹ, оному ласно дань проте.

Кой се често седи и жени мучноке сѣрміе за-
патити.

Кожѹ мѹ є на образѹ тврѹ каѹсѹ ѹ бола.

Кò незна трити, незна ни господарити.

Кои сѣма много на єданъ пѹть хоже да
ѹради, никада мѹ радъ неже балати.

Когѹ ранишь, оному и заповѣдай.

Коме ниє советобати, ономе ни є ни по-
можи.

Кой хоже што лепо да избеседи, бала най-
пре лепо да смысли.

Кое псѣто хожедѹ да ѹбїю повичѹ, беснов.

Кò ласно берѹе, ласно се и прѣвари.

Кò што не разѹме, онога нексе маѹе.

Кой ѿ прѣтнѹ ѹмре, онай общагѹ грѣбла ни
є вреданъ.

Кò єданъ пѹть ѹкраде. ѹвексе за хрсѹзи-
на држи.

Кой

Кой сама много иште, ништа не добива.
 Колико люди, толико жуди.
 Кола не намазана шкрипе,
 Ко пита не залази.
 Кой е слуга, не може бити Господарь.
 Ко хоте да се жени, себи равно нека тражи.
 Ко нема кола, мора пешити.
 Кога бгъ чува, онога пушка не вје,
 Коа кѹте заповѣдай.
 Коа кѹте гаже разтрѣсѹй.
 Кой те е еданъ пѹть жшю, онай же другий
 пѹть коцимъ ѹдарити.
 Ко е радъ ѹ старость да спочине ѹ малодостъ
 вѣла да се трѹди.
 Кой бежи, онай се ни на што не освѣже.
 Ко се стакло еданъ пѹть разкѣ оно се вѣже
 не састави.
 Конь се крозъ дѣрку не фали негѡ крозъ
 вѣзостъ.
 Ко тебе каменомъ, ты онога лебомъ.
 Ко тражи вѣже, изгуби и оно изъ вѣже.
 Коню и пушки не вѣла вѣровати.
 Ко себе обцомъ ѹчини, кѹрацы га изѣлѹ.
 Ко ништа не пробира ништа и не добѣа.
 Ко е поштинъ, ѹ свакомъ е дѣлѹ поштинъ.

Кò не може да паати, вала да моли,

Кò другогъ вара и нѣгаже другий.

Кò ома даде, двоструко даде.

Кò покрай пѣта лѣгне добіе бѣа.

Кой свой кредитъ изгуби, онай ѣ предъ свѣ-
томъ умъю.

Кой се за новце жени, продѣе свою словоду.

Кой жерь хоче да добіе, матери вала да се
умилѣва.

Кой цѣне хѣлине хоче да носи, чѣтку за нѣ-
комъ вала да имѣде.

Кò у Цѣрство Некесно неже, онай не треба,
никакова Проповѣдника.

Кò у 20. Година ниѣ лѣпъ, у 30. ѣкъ,
у 40. богѣтъ, и у 50. мѣдаръ; о-
най, никада лѣпъ, ѣкъ, богѣтъ, и
мѣдаръ не же быти.

Кодъ двора какъ кодъ вѣтре, вала быти, ни
сѣсма далѣко, ни сѣсма близъ.

Кò лагано иде далѣ же шѣжи.

Кодъ се често оглѣда, славо кѣтъ наглѣда.

Кò се нагло ожени ѣ временомъ се кле.

Кò у лѣто не ради, у зимѣ глѣде.

Кой чѣмъ волю има, онай наже приликъ
ономъ.

Кò хòже да штеди, нека за рана почне.

Кò хòже ѱ старость да бѹде младъ, бала
ѱ младость да бѹде старъ.

Кò хòже да се свѹди тражи приликъ.

Кò бгѹ слѹжи добраго господара има.

Кòа кокошь сама много какоже мало на
ноги.

Кò предвиди прòвиди.

Кòме бгѹ очи ѱзме покажему начинъ како-
же живити.

Кòже многе глави по еданъ шешертъ сложити?

Кратка дрва готовы ѱгарцы, позна деца
готове сироте.

Кратка вечера, дѹгий живòтъ.

Крмача како се подмеси, хòже да се и цвели.

Крѹна и постела ортака не трпе.

Кртина изпод земаѣ иде пакъ опетъ не мò-
же да се сакрїе.

Ктò мудро мѹчи, лепо гòвори.

Краткымъ штапомъ, ѱ дѹбокѹ водѹ оаѹ-
пиратисе.

Криво седи а право рещи.

Кѹга е ѱ Оремѹ; ни е негѹ ѱ нашемъ трѹ-
мѹ. Бачка Пословница.

Кѹдъ же иверъ ѹ кладе.

КѸРАКЪ ѦКѸ И ДАЛКѸ ПРОМѢНИ, ТѸДИ НЕ О-
СТАВИ.

КѸРАКЪ ПО ПОРѸЦЫ МѢСО НЕ БѸДѸ.

КѸДЪ СВѸ ТѸРЦЫ, ТѸДЪ И ЖЕЛѸВЫЙ МѸД.

КѸПЮ ХАЙДѸКЪ ГѸЖЕ ЗА МАРІАШЪ, Ѧ ПОПЮ
ФОРИНТЪ ѦВѸАВѸКА.

КѸРАКЪ КОЖОМЪ ПАДѸКА.

КѸДЪ СѸИШЛО ЮНЕ, НЕКА ИДЕ И УЖЕ.

КѸДЪ ПАЛО, ДА ПАЛО.

КѸМИ КѸГѸ ДѸ ГА УМОРИ.

КѸРАКЪ ГАИ СТРѸВИНѸ ИЗЕ, ЧЕСТО СЕ БАЛА.

КѸРВАРНЕСЕ НЕРАДО ЖЕНЕ.

КОЖЕ СѸ ЧѸВАРА. СѸЧѸВАТИ.

КѸРАКѸ ПѸТЬ У ШѸМУ ПОКАЗІВАТИ.

КѸД СЕ СРЕЖА КЛОНИ, ТѸДЪ И ЛЮБОВЬ ЧЕЛО-
ВѸЧСКА.

КОКОЛЬ БАЛА ИЗ КОРЕНА ИЗЧѸПАТИ.

КѸВАРЪ И ПОДРУМАРЪ УВЕКЪ СЕ ДОБРО РАЗУ-
МѢВАЮ.

КѸСЪ ПЕТАО ПИЛАЕ ДОВѢКА.

Л.

ЛАВИЦА ѢДНО ѸКОТИ, ѦЛИ, ЛѸВА.

ЛАДНА ПѢЖКА, Ѧ МОКРЫ ѸБОЙЦЫ.

ЛАЖАЦЪ И СВѸПАЦЪ ЛАСНО СЕ ПОГОДЕ.

ДАЖИ

Дажѣ є пайтко дно.

Дажь се прѣѣ прими нежели истина.

Дасно є ѣза грма стрѣлати.

Дасно є є тѣтѣмъ К. . . глогинѣ млатити.

Дасно є теци є майкомъ прѣѣ спобати.

Дасно є камень ѣ Дунавѣ бацити алъ га є мѣчно ѣзвадити.

Дасно є кавгѣ заметѣти, алъ є мѣчно тевапѣ дати.

Дакоме сѣ очи прѣма погачи.

Дасно є ѣ ритѣ ѣ каравѣ свирати.

Дасно є невадала на зло наговорити.

Дасно є покрай чаша юнакомъ быти.

Дасно є ердитка разсрдити.

Дасно є на добромѣ времѣнѣ корманити.

Дасно є сиротѣ ѣ цвелити, алъ є мѣчно одѣнѣти.

Дасно є ѣзподѣ ѣпѣнжета прстима пѣцати.

Дасно є заповѣдати, алъ є мѣчно ѣполнавати.

Дасно се добро забораѣи, али зло мѣчно.

Дасно є є пѣнѣмъ тѣвѣомъ постѣ фалити.

Дасно є теваѣа обрѣати.

Дасно є заравомѣ болнога соѣтовати.

Ласно є' с' тѣмъ добромъ добаръ быти.

Лашнѣ є' стѣки нежели сачѣвати.

Лашнѣ є' што покѣдити, нежели што мо-
жи самъ учинити.

Лѣка безъ Кормана.

Лѣбацъ са шѣпликама, сирѣ безъ шѣ-
плика вѣла.

Лѣпа є' Калина гледати, или є' горка зѣ-
вати.

Лѣпа рѣчь гвѣздена врата шѣвора.

Лѣпе коло воде, рѣжне кѣ те текѣ.

Лѣпше є' злато и попонушено, нежели сре-
бро и з нова ковано.

Лѣпо є' свакомѣ мило.

Л дѣ развѣати.

Лѣпо блѣи, али зло дои.

Лѣти по небѣ.

Лѣти кано мѣна.

Липсѣ а псѣ.

Лисичи.

Лице безъ мозга.

Лѣдъ не зна за шлѣдъ.

Лѣкавѣ прѣатель горы є', шѣ мѣнога непрѣ-
тела.

Лѣдъ се са свѣтомъ не тражи.

Лоза и коза вода немилѣю.

ЛѢСКОВА Ё" МАСТЬ ЧУДОТВОРНА.

ЛЮБОВЬ Ё" СЛѢПА.

ЛЮБОВЬ Ё" ПУНА, И МѢДА И ЁДА.

ЛЮБИШЬ ДОРО МАРТИНА.

ЛЮБОВЬ СВѢШТО ПРЕДОЛАВА.

ЛОВАЦЪ ДА УВѢКЪ УЛОВИ, ТО БЫСЬ ЗВАЛО НО-
САЦЪ, А НЕ ЛОВАЦЪ.

М.

МАЙКА ЖЕРКЪ КАРА, СНАН ПРЕГОВАРА.

МАЙМУНИСЕ.

МАЙМУНЪ Ё" МАЙМУНЪ АКО ЖЕШЬ ТЫ НѢ-
ГА У КАКВЕ ХАЛЫНЕ ОБЛАЧИТИ.

МАЛЕНЪ ЖЕПЪ ФРИШКО СЕ НАПУНИ.

МАЛѢНЫ УДАРЦЫ ОБАРАЮ, НАЙАЧЕ РАСТОЖЕ.

МАЛО НОВАЦА, МАЛО БРИГЕ.

МАЛО БѢСЕДИ, АЛИ МНОГО ТВОРИ.

МАЛѢНОГЪ ФАЛИ, А ГОЛЕМОГЪ ТѢРАЙ. Т. Ё".
КОНА.

МАНИТЪ Ё".

МАНѢ МУ У ТОРБИ.

МАТИ АКО Ё" НАЙГОРА, ОПЕТЪ Ё" РАДА
ДА ТИИ КЪИ БУДЕ ДОБРА.

МАТОРЪ КУРАКЪ, АКО И НЕМОЖЕ УЕСТИ, А
ОНЪ ОПЕТЪ ШКЛОЦА.

МѢ-

Маторъ кѹракъ паса маскара.

Матора дрова не дааѹсе пресаѣивати.

Матора лисица чѹва се гвожѣа.

Малены брегосы фришко се прилію.

Маторъ се конь не научи йграти.

Медъ е, и слааакъ и горакъ.

Мѣкѹ вѣтромъ и водомъ быти.

Мѣкѹ равныма жѣниаба и ѹдааба найбо-
ла е.

Мѣтнѹти комѹ црвѹ ѹ глааѹ.

Мѣтнѹти комѹ црнѹ комааѹ ѹ торбѹ.

Млааѹ може, а старѹ мора ѹмрѣти.

Млааѹсе нааа напреаѹ.

Млааѹтѹ какѹ вѣнаѹ ѹмириши ѹмаа
жѣни.

Млого е кѹпѹса йзѹ.

Много пѹти най больи плаивачѹ ѹтѹне.

Много пѹти зѣѹ ѹ онаковомъ кѹбѹнѹ
лѣжи, гди се нѣбы никааа ни сѣтїѹ.

Много добїа онай, кой свѣшта не кѹпѹе.

Много же дѹнде дѹнабомъ боде прѹтѣѹ.

Много зрна громилаѹ начинѹ.

Много пѹти, што е едныма лѣкѹ другыма
е смѣть.

Много лювовѹ, али выше ещѣ новцы чи-
не.

Може

Може се и въ земѣницы великый мужь родити.
Можеть ли што добро быти въ вѣдлема. На за-
рета.

Мора окъсити, како кучка сичана.

Мотри на конаць.

Моя мати и нѣгова двѣ женѣ роженѣ.

Моя крава, дакле мой и теле.

Може мѣ быти, пакъ и чини.

Мрѣжѣ кому замѣтнѣти.

Много пути въ искре вѣднѣ вѣтра велика.

Мртваго вѣже зѣбы не болѣдѣ.

Мршакъ конь не зангравает.

Мѣдра вѣдала.

Мѣтавъ мѣтавога найболѣ разѣме.

Мѣчно вѣданъ човѣкъ може сѣрмию стѣжи,
докъ мѣ се въкъда не привали.

Мѣчно е и дѣвати, и сѣкати.

Мѣчно е мѣдрому, мѣжѣ вѣдалама бѣседити.

Мѣчно е оката прѣварити.

Мѣчно е по въ намазана каиша отерати.

Мѣчно е пѣто сѣ мачкомъ, и кѣрака сѣ ов-
цомъ помирити.

Мѣчно е въ хрѣвзина што ѣкрасти.

Мѣчно може ко добро старѣшиновати ако ни-
е самъ найпре добро слѣшао.

Мы въ пѣ, а пакъ на вѣта.

Н.

На БѢ́ГА ШТО ѿСТАВИТИ.
 На БРАНИКѢ́ СТАТИ.
 НАВА́ЛЮ КАО ВЪ́А НА ВА́НЖЕЛѢ́.
 НАВА́ЛИЛИ КАО МЪ́Е НА Г - - - О.
 На вРА́БЦЕ ПРЮ́Ю ѿСТАВИТИ.
 НАГИСМО НА ѲВА́Й СВѢ́ТЪ ДОШАИ, ПАКЪ́ ЖЕМО
 НАГЫ́ И ѿИТИ.
 НАГРѢ́ЛО КАО ЖАВО НА БЕЛИКЫ́Й ПѢ́ТАКЪ́.
 На Ѣ́ДАНЪ́ АЪ́ТЬ СЕ РА́СТЪ́ НЕ ПОДСѢ́ЧЕ.
 На Ѣ́ДНЪ́ АЪ́ЖЪ́ НЕ МО́Й СВЕ ТОВА́РИТИ.
 На КРИВО́ ВЪ́ШИ.
 На КЪ́РАКЕ́ ВИКА́ А́ АНЦИЦЕ́ МЕСО́ Ѣ́АЪ́.
 На КЪ́РАКА́ СТАДА́ НЕ ВА́ЛА ѿСТАВЛАТИ.
 НАМЕ́РЮСЕ́ ТЪ́КЪ́ НА АЪ́КЪ́.
 НАМЕ́ЖЕ́СЕ́ КАО́ ШИ́ШЕ НА РЪ́АЪ́.
 На МЫ́СЛЫ́ СЕ́ А́РМИЦА́ НЕ ПА́ЛѢ́А.
 На ПО́ПА АЪ́ШЪ́, НА ДО́КТОРА́ КО́ЖУ́, И́ НА
 ПРОКА́ТОРА́ КЕСЪ́ НЕ ВА́ЛА ѿСТАВИТИ.
 На ПЕ́СЬ РАНА́ НА ПЕ́СЬ И́ ЗАРА́ЛА.
 НАРА́ВЪ́ Ѣ́ СЪ́ МАЛЫ́МЪ́ ДОБО́ЛНА.
 На СНЪ́ ДО́ШЛО, НА СНЪ́ И́ ѿИ́ШЛО.
 На ТРНЮ́ ГРО́ЖѢ́А ТРА́ЖИТИ.
 НАШЛО́ ГА́УВЪ́ ТОВА́ВА.
 НАШЛО́ КУ́РАКА́ У́ ГАНГЪ́.

Нашла

Нашла вреќа застораќъ.

Нашла шљока прдавца

Нашто слѣпцѹ огледало.

Небо е високо, а земла тврда, пакъ кудѹ
човекъ знаде.

Не бојсе свака шѹша Бога, него баѹтине.

Неболѣга сердце за нѣме ерво и ние една
майка родила.

Не бѹди сваке пѣнке жарило.

Не бы за то дао ни лѹле дѹвана.

Не бала донде летити, докле крила не на-
растѹ.

Неволалыхъ добра срѣќа, добрыхъ е несрѣќа.

Не бала свакой птица быти кобацѹ.

Не бала свашто к сердцу примати.

Невѣрный ѳомлѹ.

Невола свачемѹ човека научи.

Невола смирава човека.

Не вѣси кому собыраѣши.

Не гѹли коре, да не бѹде горе.

Неда дойкина найболѣга залогла дѣтѹ.

Недирай ѹ балеѹ да не смради.

Недирай ѹ циганкѹ да те не срамоти.

Не е --- се небойсе. Или немојсе небойсе.

Не еде се свака птица, кола лѣти.

НІЗВАНУ ГОСТУ МѢСТО ЗА БРАТЫ.
 НЕ ЗНА ДА БЕСЕДИ А НЕУМЕ КЪТИТИ.
 НЕ ЗНА НИ КОЛИКО Ё ДВАПЪТЬ ДВА.
 НЕЗНА НИ ОКУДА Ё ШУПАЛЬ.
 НЕ ЗНА ОНАЙ КОЙ КЪСА, НЕГО ОНАЙ КОЙ
 ДРОБИ.
 НЕ ЙМАЛА БАБА БѢСА, НЕГО КЪПИЛА ПРАСЕ
 ДА Ё ПОДРНЕ,
 НЕ ИСКАЗАННА БУДАЛАШТИНА.
 НЕКА Ё ЛѢПА, АКОЖЕ БЫТИ Й ПОКЪРВИЦА.
 НЕКА МЕНИ СЪНЦЕ САЕ, АКОЖЕ СВѢ ЗВѢЗДА
 ПОЦРКАТИ.
 НЕКА Е НАМА НАПИТАКЪ, А НЫМА, КАКАВЪ
 ДРАГО ЖИТАКЪ. СЕЛУТОВСКА ПѢСЛОВИЦА.
 НЕКЪ ЗНА Й ГЪЖВА, ШТО ЛѢВЧА ПАТИ.
 НЕКЪ СЕ ВАЛА, КАКО ШТОСЕ ВАЛА.
 НЕКЪСЕ СВАКІЙ ЗА СВОЙ НОСЪ УФАТИ.
 НЕКЪ НОСИ БИСАГЕ, КАДЪ ЕВО КЛЮЧЪ!
 НЕ АДЕ ПАСЪ СЕЛА РАДИ, НЕГО СЕБЕ РАДИ.
 НЕ ЛИПШИ МАГАРЧЕ ДОКЪ ТРАВА НЕ НАРАСТЕ.
 НЕМА БЕЗЪ ДРУШТВА ЮНАЧТВА.
 НЕМА БЕЗЪ ЛУДА БРАТА ОСВѢТЕ.
 НЕМА ДНА БЕЗЪ ПЕЧАЛИ.
 НЕМА ЁЛА БЕЗЪ ДЕЛА.
 НЕМА ЗАНАТА БЕЗЪ АЛАТА.

НѢМА ЗІМЕ БЕЗЪ ВѢТРА, НИ ЗЛА ГОСТА БЕЗЪ
ТЪРЧИНА.

НѢМА ЖИТА БЕЗЪ КЪКОЛА.

НѢМАМЪ ОЧІЮ НА ПОТІЛЬКЪ.

НѢМАМЪ ДѢЛО НИ КРАА НИ КОНЦА.

НѢМА НИ ѢДНЕ ИГЛЕ ПРОШИВАЛКЕ.

НѢМА ОЧЕВИНЕ БЕЗЪ КРЧЕВИНЕ. ВІСЛАДЪЛЦЕКА ПО-
СЛОВИЦА.

НѢМА РОДА, БЕЗЪ ЮРОДА.

НѢМА СЛАДКЕГЪ МЕСА ѿ КРАДЕНОГЪ.

НѢМА СВОМУ БЕЗЪ СВОГА.

НѢМА ТАЙНЕ КОА СЕ ѿКРЫТИ НЕЖЕ.

НѢМАЦЪ СЕ НЕБОИ ДАЖЕ ГАЖЕ ИЗГЪБИТИ.

НѢМА ЧОВЕКА БЕЗЪ ПОРОКА.

НѢМА ИЧЬЕГЪ ПИКА ѿ ВОДЕ.

НѢМЪ КАѿ РЫБА.

НЕМОГОШЕ СВѢТЪ ИЗЕДОШЕ.

НЕМОЖЕМЪ КОЛАЧЪ НА РЪКЪ ДА МАЙЖЕ.

НЕМОЖЕ БЫТИ ХРЕЪЗИНЪ БЕЗЪ ИТАКА.

НЕМОМЪ ДѢТЕТЪ НИ МАЙКА НЕ МОЖЕ ПОМО-
ЖИ.

НЕ НАГОИ ОНДА КОНА КАДЪ БАШЪ ВЛАА НА
ВОЙСКЪ ИЖИ.

НЕПРАВЕДНО ТЕЦІВО НА ТРЕЖЕ КОЛѢНО НА
СИЛАЗИ.

НЕПРІАТЕЛА КОИ БЕГА НЕ ТЕРДИ.

Не пущаю кѣгоню подъ пласть.

Неситъ человекъ неможе се задоболствовати.

Неслаанъ человекъ: т. е. безобразанъ.

Не требаю ми наочари.

Не чини оно што Попъ чини, него твори
што учи.

Нету за то себи коге изчupati.

Ни Бгъ не може свакому да угоди.

Ни Бгъ колача, ни Царю арачи.

Ни буди медъ, да те разбѣду ни едъ
да те разплюю.

Нигда оно ние много, што ние доволно.

Нигда му езукъ не стон, како вода
нично коло.

Нигда мѣста сгрѣати не може.

Ни глагоноша ние измакаю.

Ни гуди, ни гудила вѣци.

Ни длачица, ни е фалила.

Ни добры совѣты немаду љвекъ доброга
исхода.

Ни душомъ нема каде данѣти.

Ни едне пребиене игле не бы даю.

Ние добро с бѣликомъ Господомъ, из
едногъ чанка трѣшнѣ бѣти.

Ние достоанъ живити, чрезъ кога и дру-
гый не живи.

Ничѣ дошло време да погинемоу , негшо да
видимо коѣ какавѣ.

Ничѣ за гускѣ сѣно.

Ничѣ за дѣте можь.

Ничѣ за лѣдѣ Бѣгъ недово кози дѣгачакѣ
рѣпѣ.

Ничѣ за пѣто поскѣрно брашно.

Ничѣ за свиню ѿ кадиѣ сѣдо.

Ничѣ за телавѣ чешалѣ, канѣо ни за слѣпца
оглѣдало, или за гѣвѣ свирачѣ.

Ничѣ вѣ коме ѣ речено , негшо коме ѣ сѣ-
тено.

Ничѣ кѣракѣ зимѣ изѣо.

Ничѣ мудрога човѣка рѣжи небысе надао.

Ничѣ нигда сова излѣга сокола.

Ничѣ ни за пѣто.

Ничѣ никакѣ майсторѣа меѣу добрыми
добраѣ быти.

Ничѣ никому написано на челѣ , штаѣ
ѣ немы.

Ничѣ онаѣ сирѣма , кой никада ништа ничѣ
имало ; негшо онаѣ , кой ѣ имало па-
кѣ изгѣбѣо.

Ничѣ онаѣ лѣдѣ , кой ѣ дѣветѣ проѣ изѣо ,
негшо онаѣ комѣѣ даѣо.

Ничѣ пѣтки на што за , веѣь штоѣшисѣ да.

НИЄ СВАШТО ЗЛАТО, ШТОСЕ БЛИСТА.
 НИЄ РАДИ ЛАЗАРА, НЕГШ РАДИ МАРДЕ.
 НИЄ СВАКЫЙ ДАНЬ БОЖИТЬ.
 НИЄ СВАКЫЙ ЧОВЕКЪ КОИ ГАКЕ НОСИ,
 НИЄ ТРЕТЬ НОТЬ ДОЧУВАНЪ.
 НИЄ ЧОВЕКУ ЖАЛО НА МАЛО, НЕГШ НА НЕ-
 ПРАВО.
 НИЄ УВІКЪ ДОБРО, НИ МУДРОВАТИ.
 НИЄ У ОНОМУ У ЧЕМУ ОЧИ ВИДЕ; НЕГШ
 У ЧЕМУ БГЪ ДАДЕ.
 НИЄ УРОКАИВЪ.
 НИКАДАСЕ С ОНЫМЪ НЕ ОРТАЧИ, С КОИМЪ ЖЕШЬ-
 СЕ ГОЛОГЛАВЪ ЕСАПИТИ.
 НИКАКВЕ СТВАРИ НЕМА НА СВЕТУ, КОА СЕ НЕ
 МОЖЕ ДОСАДИТИ.
 НИКО НЕЗНА ГАИ ЧИШЛА ТИШТИ, НЕГШ О-
 НАИ КОИ Е НОСИ.
 НИКО НЕ ЗНА ШТО Е ДОБРО, РАЗВЪ КОИ СЕ
 Е ЗЛА НАПАТИШ.
 НИКО НЕЗНА, ШТАЛИ НОВИ ЮТРО, ШТАЛИ
 БЕЧЕ.
 НИКО НЕ МОЖЕ СУДАЦЪ И ПРАЦЪ БЫТИ.
 НИКО НИЄ БАРЕМЪ БЕЗ ЕДИНОДА КРЕТА.
 НИКО НИЄ С ОНОГА СВЕТА С РАЗБИЕНОМЪ
 ГЛАВОМЪ ДОШАО.
 НИКО НИКОМУ МЕМОЖЕ УСТА ЗАТВОРИТИ.
 НИКО-

НѢКОМУ НЕ СВѢТАИ.
НѢКО СЕБИ ВЛОТВОРЪ НИЕ.
НѢКО НЕ МОЖЕ ОБОГА СВѢТА У СВѢЧЕМАУ СРЕ-
ЖАНЪ БЫТИ.
НѢКО ОНО ШТОМУ Е ДОБРА УЧИТЕНО, У
КАЛЕНДАРЪ НЕ ЗАПИШЕ.
НИКОСЕ НИЕ НАУЧЕНЪ РОДИСО.
НИКО САМЪ СЕБИ СЪДІА НЕМОЖЕ БЫТИ-
НИ ПОМОЗБОГЪ, НИ СЕЛЪАМЪ АЛЕЖИМЪ.
НИ ЛУКА БО, НИ ЛУКОМЪ ВОНАСО.
НИ МОА СЕБЛА НИЕ ЗАЖАЛА.
НИ МУЖЕ НИ ГРИЖЕ НИ ДОБРЕ ВЕЧЕРЕ.
НИ ПО СМЕРТИ МУ НЕМОГУ ДОВРА РЕЖИ.
НИ СВѢШТО, НИ СВѢГДИ.
НИСАМЪ ИЗЪ ПРЕТА ИЗСІСАСО.
НИСАМЪ НИ А СО ДРЕТА, ИЛИ СО КАМЕНА,
НЕГОЖА КАНСО И ДРУГИИ ЧОВЕКЪ.
НИ СЕБИ НИ СВОИМЪ. Т. В. ПОЛЕЗАНЪ.
НИТИ ИМА БГА НИ ВЕРЕ.
НИТЪ НАШЪ, НИТИ ВАШЪ, ВЪЦИГА ВРАЖЕ
КЪДА ЗНАШЪ.
НИ РИМЪ НИЕ НА ІДАНЪ ПУТЬ ОНОДИКИИ
ПОСТАО.
НИТИ МОГУ С ТОВОМЪ, НИ БЕЗЪ ТЕБѢ
ЖИВИТИ.

НИТИ КИСНЕ, НИТЪ ГА СЪНЦЕ ЖЕЖЕ, НЕГЪ
 УЗЪРИ, БАЕ И ШЕ.

НИ СЪ ДОШЛИ ДА ВИДЕ НЕГЪ ДАСЕ ВИДЕ.

НИТИ ИМА КЪЖЕ, НИ ОГЪНИШТА.

НИТЪ ГА МОЖЕШЪ ЗА РЕПЪ НИ ЗА УШИ У-
 ФАТИТИ.

НИ НАЙ МАНЪГА НЕПРІАТЕЛА, НЕБАЛА НИ ЗА-
 ШТО ДЕРЖАТИ.

НИТЪ САМЪ КИСЕО НИ БЕСЕО.

НИТЪ СЕ ШЕ, НИТИ ПАРА.

НИСАМЪ А НИЧІА КЪТІА. ѡГОВОУЪ ОНАКОВОГА,
 КОИ НИЕ ДРУГОГА ТАЙНЪ УМЕО САЧЪДАТИ.

НИ САМОКА НИЕ БЕЗЪ ВРИГЕ.

НИТИ ИМАМЪ ШТЕТЕ НИ ФАЙДЕ ѡ ТОГА.

НИШТА СЕ НЕ МОЖЕ ѡ ВРЕДНА ЧОВЕКА ѡ-
 ЕТИ.

НИШТА НЕРАДЕТИ, ЗАО РАДИТИ УЧИСЕ ЧОВЕКЪ.

НИШТА НЕ МОЙ ПРЕЖЕ ИСКАТИ, НЕЖЕЛИ ЗА-
 СЛУЖИШЪ.

НИШТА НИЕ ІАЧЕ ѡ ВРЕМЕНА.

НИШТА НЕ ЗНАШЪ, АКО И ДРУГЫЙ НЕЗНА,
 ДА ТЫ ОНО ЗНАШЪ.

НИЧЕМАУ ЧОВЕКЪ ПРЕЖЕ НЕ МОЖЕ ПРЕГОРЕТИ,
 КАКО ШТЕТИ И СМЕРТИ.

НИ ЧЕСТИТОМУ ТЪЦИ, НИ ВЛОЧЕСТОМУ О-
 СТАВИ.

НИШТА

НИШТА ПЛАЧЪ НЕ ПОМАЖЕ.

НИШТА Е КЪКА БЕЗЪ ГАЗДЕ.

НИШТА САДЪЕ Ш ГРЕХА, А НИШТА ГОРЧЕ
Ш НЕГА.

НИШТА БЕЗЪ УЗРОКА ДУГО ТРАПАТИ НЕ МОЖЕ.

НИШТА НОВО ПОД НЕБОМЪ НЕМА.

НИШТА НИЕ ПОВОДНО, НЕГО ШТО Е ПО-
ЛЕЗНО.

НИШТА ГОРЕ НИЕ Ш ВАЕ СОВѢСТИ.

НИШТА ТАКО ТАЙНО НЕМОЖЕ БЫТИ, ШТОСЕ
НЕЖЕ ШКРИТИ.

НИШТА НА СВѢТУ ПОСТОАНО НИЕ.

НИ У ТЪКВИ СЪДА, НИ У НЕПОСТОАНЫ ДРУГА.

НИ ЦРНО ИЗА НОГТА.

НИ ФАЛИ ХЕРАКА, НИ КЪДИ ПЕТАКА, ОБА
БРАТА ЕДНАКА.

НИ КАВО НИЕ ОНАКШ ЦРНЪ, КАКШ ШТОГА
ПИШЪ.

НОВА ЗАКРПА НА СТАРЫ БРЕТЬ НЕ ВАДА.

НОВА МЕТЛА БОЛЪ МЕТИ.

НОВАЦЪ Е ДОВАЦЪ.

НОВЕ СЪДІЕ НОВЫ ЗАКОНЫ.

НОВЫ КАСАНЫ ПОД РЕПЪ КОЛЮ.

НОВО СЕЛО А СТАРЫ ЗАКОНЫ НЕ ПРИЛИЧЕСТВЪЮ.

Правило противъ когасъ многы Народоы погы
шили.

НОВО СІТО ШО КЛІНУ ВІСИ.

НОВЦЫ ІХ ЁДНЫМЪ СЛЪГА, А ДРУГЫМЪ ГО-
СПОДАРЪ.

НОВЦЫСЪ И У ИСКРАПЪНОЙ КЕСИ ПОВОЛНЫ.

НОВЧАНА БОЛЕСТЬ. Т. В. ВА ТО БОЛЪЕ ШТО

НИМА НОВАЦА.

НОГА ОА ОЛБЕ, А ЦИПЕЛА ША САЙТАИКА.

НОЖЪ КОИ СЕ УПОТРЕБЛАВА НЕЗАРЪКАВА.

НОЖЪ У РЕПУ СЛОМИТИ.

НОКАТЬ У АЕДИНУ.

НОСЪ Е МОИ ДАВНО ТО ОМИРИСЛО.

НОТНИКЪ.

НУЖДА ЗАКОНЪ ИЗМЕНАВА.

НУЖДА КОА ЦАРА С КОНА ЕТЕРА.

Варагъ Скъ іоітн.

О.

ОБЕЗОБРАЗІОСЕ КАНСО ПАСЪ.

ОБЕЩАНІЕ ЛУДОМУ Е РАДОСТЬ.

ОБИЛАЗИ КАНСО ЛИЦИЦА ГВОЖКЕ.

ОБЛАНЗУСЕ КАНСО ШАРОВЪ.

ОБОРІО Е ОБРВЕ.

ОБРАДОВАЛАСЕ ХРТА ГВОЖКУ.

ОБРАЗЪ ШО ОБРАЗА СЕ СТИДИ.

ОБЫЧНОВЕНІЕ ВТОРОЕ ЁСТЕСТВО.

ОВОГА СВЕТА НИШТА НИЕ ПОСТОАНО.

Аша одорска не обому

Обомъ же сице, а оному сице даго.

Ограничо на своемъ пѣту.

Одъ ефтина мяса, чорба не бала.

Одъ мека образа девето копиле.

Одъ мучана глава не боле.

Одлажесе ѿ Понція до Пилата.

Сдѣлаше краве мека тражи.

Окаймачити, или скинути каймакъ. (ско-
рѣпъ.)

Окомъ оку добра не миели.

Оженіобысе и дѣла и Мѣа, али нема леба и
вина.

Омичесе каню мастна ковасица.

Онай є новаць добро потрощенъ, сѣ ко-
имсе четири заштеди.

Онай ми є братъ коими є добръ радъ.

Онайсе преже отца родїсо.

Онаке є мѣ рѣке, канда є и з циганке
децу владїсо.

Онакесе є окалаш, дага и Костурско є-
зеро опрати не може.

Онакый мѣ є животъ, каню Месець, ча-
сомъ пѣнъ, часомъ празанъ.

Онда є свагаи отечество, гди човекъ жи-
ви добро.

Оноликѡ знамо, коликѡ ѹ памяти и-
мамѡ.

Онога не бала карати, коисе и самаъ кара.

Ономе се светцѹ не бала молити кои не
помаже.

Оно стварь коштѹе, поштооо може про-
дати.

Оны ѹ еанѹ тиквѹ прде.

Оноѹти реѹи штоѹе и самаъ каати-

Ора вѹно пѹе, а намера дѹгъ нападѹе.

Ораисе немогѹ затаати.

Орла ѹчи летити.

Очи господарове гое коня.

Очима выше бала веровати, нежели ѹшима.

Очима не бала веровати.

Очи соколове.

Очи сѹ варалице.

Очи сѹ несите.

Отегасе до неба.

Оцеци наксѡ на пѹню.

П.

Пазее кѹсѡ мѹчка и пѹто. (мѹшѹ)

Пала мѹха на мѹдвѹда.

Папиномъ Сынѡвцѣ ласно ѣ Кардинало-
мъ постати.

Пасъ псѣ братъ.

Пасъ ѡ пса пасѡ.

Пасъ кой ѣданъ пѣтъ Дунабъ преплива,
и выше те пѣти.

Пасъегъ ѣзика.

Пасъе очи.

Пасъи носъ.

Пасъ целый данъ прѣкаса, пакъ опетъ ѣ
дна не довѣе.

Перо и Папиръ не стидесе.

Пешакъ на коньика ѣ вѣкъ мрзи,

Печены голѡвы изъ нѣба не падаю.

Писмо бѣседи а уста спрдаю.

Писмо Урѣво.

Паски дошло паски и ѡишло.

Піаной снашици милый Дѣвурцы.

Піанъ и трѣзанъ, не могѡсе слагати.

Піанъ лежи канѡ и сикира.

Писала пропала, платила носила.

Піанѣ човекѣ не метнѣ ласно докоста на
уста.

Піанъ безъ вина.

Пиши кѡкомъ по лѣдѣ.

Печисе канѡ пѣтаѡ.

Пла́ва као цр̀тало.

Пла́тикешъ као кѹракъ е́ кошомъ.

Пла́чь е́ бы́о мой прѡый гла́съ, и́ сва́кый
да́нь пока́зѹе зашто. АНГЛѢЙСКА.

Пла́ши се ѿ ре́па.

Па́мечь, но́вцы, и́ о́рѹжїе; о́во трое мо́-
же мно́го ѹ́чинити.

Пла́чь Крокоди́ловъ.

Пла́шливъ као зе́ць.

По́сле бо́а копа́емъ ѹ́ трнѣ.

По́сле ки́ше ма́нѹже не трѣ́ба.

По ма́тной во́ди ло́вити.

По тѹ́гой стра́жници, сто́ ба́тина ѹ́да́рити,
ла́сна е́ ства́рь.

Поште́нъ е́ ра́вно са жи́вотомъ.

Подрѹ́демѹ се́ко о́во ко́пиле да се напсѹ́емъ
о́не кѹ́рве.

Покло́нѹ се зу́бы не гле́де.

Погледа́й мѹ на ри́ло, па́къ мѹ ре́ци
Га́брило

Повра́тцы сѹ́ пробы́тачны.

По́штенъ се чо́векъ ра́но же́ни.

Пошли́ а́да на во́йскѹ, па́къ се́ди те
пла́чи.

По о́цѹ сы́нъ а́ по ма́тери кѹ́нѹ позна́есе.

По́д би́комъ ю́не тра́жити.

По вóзвуху рыву лóвити.

По вло не вала влчѣе слати. Ово наши и

обакш изговараю: Како се зове кѣракъ?

Нашто се шговара: Кой быга врагъ звао,
кадъ и самъ доѣ.

Пошло му магарецъ низъ брдо.

Покрива кинѡ мачка г - - - о.

Покорну главу сабла не сече.

После оца изъ лонца.

Помрчина каш тесто.

Подъ ѡгнѣкомъ кожомъ, много пѣти кѣ-
ракъ дежи.

Подъ старость помладитесе.

Подъ старость: бердо.

Подъ старость войничина, и ѡшикованѣ
рѣжна е стварь.

Покрай сѣва дрвета и сирово изгоре.

Поповска се врѣта никада напѣнити не
може.

По дрѣгый пѣть лисицѣ не ѡфати ѡ гвожѣе.

Поповска свѣта, жаволска свѣаба.

Покрай фѣрѣне седежи ништа се не доѣе.

Побѣда по природи своей гора е.

Поблѣдїо каш слѣпачка тиква ѡ берѣзѣ.

Понесисе као мачка огореломъ ногомъ.

Поштенъ се човѣкъ и ѡ себѣ стиди.

Попъ

Попъ кобила ѡше а кобила тражи.
 Подхрѣо е дѣшомъ као е жѣскіомъ.
 Подмеже као кукавица ѡа.
 Позлажены мѡ ѡ дланы.
 Подвѣти под кога мѣкѡ постѣлю.
 Познаесе дрво ѡ плода.
 По гласѣ птица а по шапасе лавъ познат.
 Прва ластъ последна мѡка.
 Претѣжныє поштѣнѣ ѡ новаца.
 Претъмѡ само прѣжи ѡфатиже за целѡ
 шакѡ.
 Претъ мѣжѡ тѣка врата метнѣти.
 Противъ смрти нѣма лѣка.
 Прето подмѡкло прѣже же ѡѣсти.
 Плаче канѡ слама.
 Прѡшло пасьіомъ прѣтиномъ.
 Правъ е канѡ ѡже ѡ врѣки.
 Претерпѣвый до конца томъ спасѣнъ бѡдетъ.
 Прилика чини хрѣстиномъ.
 Празне рѣчи жепъ не пѣне.
 Правдѡ е ласно на сѡдѡ бранити.
 Прозаіове канѡ прѣма глави.
 Предвѣтне стрѣле манѣ шкоде.
 Првы лѣдъ разбити. Т. е пѣть ѡворити.

Прїатель се ѱ нѹжди познае, као зла-
то ѱ ватри.

Преке болести се лечимъ.

Преке жеке вода сѣ вѣтромъ сложити,
преке жеке кѹракъ сѣ Овцомъ оженити,
негоди же то бити.

Пркы се штѣнцы ѱ барѹ бацаю.

Пѣмечь ѣ мѹдрость произнашла.

Прошло као ланьскыи снѣгъ.

Правда не трѣба многогъ шевердана.

Проѹ браца и невѣста.

Просачка торба никада не мѹже напѹни-
тисе.

Просїлка и онай кой га ѣ родїо не мї-
лде.

Првы птижи одлѣѹ.

Преке жеке крава ождрѣбити, негоди же
то бити.

Проѹ гѹбера се вѣла прѹжати.

Право творѣти никога се не бой.

Право рѣци пакъ глѣдай тѣ ѹтѣци.

Празно вѹре вѣѹма звѣчи.

Празна рѹка мѣртвой дрѹга.

Прама себѣ и Оца по глави.

Пробырачъ на же шїрачъ.

ПРОБЕСЕДИ ДА ТѢ ВИДИМЪ.
 ПРѢДЪ БГОМЪ НИШТА НІЄ УТРАНО.
 ПРѢКО ДѢБА ПОГАЧЕ ТРАЖИТИ.
 ПРОТЕКИ ЖЕ ВОДА И НА МОЮ ВОДЕНИЦУ.
 ПРОТРУДЕРЪ ОПѢТЪ ЗЕЧЕ. СКОЕ РЕКАО ШІАКЪ КАДЕ МѢ
 Ё ИЗМѢЖЪ НОГЪ ЗИЦЪ ПРОТРУАО.
 ПРѢТЪ ДОКЪ Ё МЛАДЪ ВѢЛА ГА СЛѢАТИ.
 ПУСТИ ПѢТЛА НА ПРАГЪ ПОПѢКЕСЕ И НА ПО-
 ЛИЦУ.
 ПАЕЪ КОИ НА СЕНУ ДѢЖИ.
 ПРОВРЖЕНЪ АРДОВЪ. ЗОВІЕ ЧОВІКЪ КОИ НИШТА У
 СЕНІ НЕ МОЖЕ ЗАДЖАТИ.
 ПТИЦА ПО ПЕРЮ, А ЧОВІКЪ СЕ ПО БЕСЕДА
 ПОЗНАЕ.
 ПУКАА ИМЪ ВѢЖЕ ТИКВА.
 ПУСТИ У ВѢТАРЪ. Т. В. Немари; не при-
 МАИ КЪ СРАЦУ.
 ПРОМЕЖЕЕ КАНО ОЖА КРОЗЪ ГУБЕРЪ.
 ПУКАА МѢ КОЖА НА ЧЕЛУ.
 ПУСТО МЛѢКО И ПСИ ДОЧУ.
 ПУНЪ ДО ГЛА.
 ПУТЬ ШИРОКЪ А ВРАТА ШВОРЕНА.
 ПУЦАМУ СРАЦЕ КАО КОБИЛИ ЗА СУВАЧОМЪ.
 ПУЖИСЕ КАНСО КУРАКЪ.

Р.

Раванъ равному дръгъ.

Разартъ ѣ мѣчно закрпнн.

Разартъ врежъ не можешъ напѣнн.

Разпрднѣти игръ.

Разѣманъ како прасе.

Разѣманъ као Попово юне.

Рани мольнице.

Рани псѣто да тѣ ѣе.

Рани сиротъ, на свою срамотъ.

Рано ѣ крѣветъ, и рано иѣз крѣвета.

Раса не чини Калѣжера, ни Мантиа Вла-
дикъ.

Рана ако се и иѣлѣчи познѣсе бѣдега.

Ране на ране не бала задавати.

Разсталисе као два на пѣтѣ.

Разѣмевасе онъ, као магарацъ ѣ Кан-
таръ.

Растъ кадсе иѣвѣла ласнога ѣ прескочити.

Разѣлиша рнзи ѣгѣ и меташа жрѣбѣа.

Т. Ѣ. Пропао ѣ.

Ратъ старыхъ совѣтъ, а младыхъ снагъ
тревѣтъ.

Рѣчи возеѣждаваю, а примѣры вѣкѣ.

РѢЧИ СЪ У СОВѢТЪ ДОБРЕ, А У БОЕВАНІЮ
СНАГА ТРѢБА.

РѢЧЕ ПАКЪ СЪДРѢЧЕ.

РѢЧИ ЛЕТЕ, А ГЛАСЪ РАСТЕ.

РѢЧЬ ИЗПУЩЕНА НЕ ПОВРАТАСЕ.

РѢЧЬ СЕЧЕ КАО МАЧЪ.

РѢЧИ ТРѢБА МѢРИТИ, А НЕ БРОИТИ.

РѢЧИ НИСЪ ЗА НОВЦЕ.

РѢТКА Ё РѢКА БЕЗЪ ГОРДОСТИ.

РѢТКО УМЕ ДОБРО ГОСПОДАРИТИ, КОЙ НИГДА
САЖІО НИЕ.

РЕЦИ МИ ДОКЪ ТИ НИСАМЪ РЕКАО.

РЕЦИ ЛУДОМУ ДА СЕ ПОПИША, А ОНЕ ЖЕ СЕ
И ПОСРАТИ.

РЕТКО Ё ВИДИТИ МАЛЕНЕ ПОНИЗНЕ, И БЕЛИ-
КЕ МУДРЕ.

РЕТКО ОВЦА КОА ЕДАНЪ ПУТЬ ЗАЖЕ, САМА СЕ
ПОВРАТИ.

РЫБА КОА Ё У ГЛАВЧИНА РАДА БЫ НА ПОЛѢ,
А КОА Ё ВАНЪ ГЛАВЧИНА, РАДА БЫ
УТИ.

РЫБЪ УЧИ ПАЙВАТИ.

РИКА, И НАКАЗАНЪА ЧОВЕКА ЧУВАЙСЕ.

РИКЪ ЧОВЕКЪ РЕТКО Ё ДОБАРЪ, А АКО Ё ДО-
КАР ВРАО Ё ДОБАРЪ.

Родіосе ў Фёрфарѣ. Наши држе Мцъ фёрфарѣ
за несрѣжнѣи а дрѣвнѣи съ држали Мцъ четвѣртѣи,
сѣдодватіано, ѿ марта есаплѣки долази мцъ
Юніи.

Рефѣна кѣке не обѣра, али и не подиже.
Родила Майка кѣркѣ да е научи вѣсти:
Родіосе само да е и піе.
Рѣгаласе соба сеници, да велика главо:
Рѣкомъ а не припрегачомъ вала вѣсти:
Рѣжнѣи е ѿ рѣгове.
Рѣгласе котло лонцѣ, а обѣдва цѣна.
Рѣка рѣкѣ ѣмыва, а образъ и обѣдѣ:
Рѣкама и ногама на што навѣлити:
Рѣменило добаръ е знакъ ў младомѣ.

С.

Слѣз е ѿ пѣкотина. Т. е. Неможѣ ни-
шта ў сѣби задржати.

Сасма излишна любовь рѣтко е постоѣна.

Само едина добра жѣна има на свѣтѣ;
негѣ свѣкнѣи мысли да е има:
Ангійска.

Сатъ спѣвана пре поножи больи е, не-
гѣли дѣла по поножи.

САМА Е МНОГО СКАЛАБЪРІО, НЕ ЗНАМЪ
КАКО ТЕ РАЗКАСТИ.

САМА УЗВІА ОБРВЕ.

САМО ПТИЧЬЕГЪ МАКА ШТО НЕМА, А ДРУ-
ГО СВАШТА ИМА,

САНЪ Е ВАРДИЦА.

САМЪ СЕБИ ГОВОРИ.

СА СВОИМЪ ЖЕШЬСЕ ПОЖЕМЪ ЗАКАСТИ.

САУЛЪ МЕЖДУ ПРОРОКИ.

САДЪ ПИЛИКИ КАКОЖУ, А КВОЧКЕ ЖУТЕ.

САМА Е МАРА ТОМУ КРИВА КОА Е ГОСТА
НА КРЕВЕТЪ ПУСТИЛА.

САМЪ ПРАЕ, САМЪ КОЛАЦЪ ПОТРАЖЕ.

САЧУВАЙ ТЕ БЖЕ КАМКАЛА, ІРБО ИЗКАМ-
КА.

СВАКА ЖЕНА НА СВОГЪ МУЖА ПРИКЛАДНА.

СВАКА МУ РЕЧЬ БАТИНЕ ВРЕДИ.

СВАКИЙ ПОПА У СВОЮЮ Е КНИГИ ВЕШТЬ.

СВАШТО СВОИМЪ ВРЕМЕНОМУ БЫВА.

СВАКА Е КВОЧКА НА СВОМЪ ГНѢЗДУ ИКА.

СВАКЪ ПО СЕБИ СЪДИ И ДРУГОГА.

СВАКЪ НА СВОЮ ВОДЕНИЦУ ВОДУ ОКРЕЖЕ.

СВАКОМЕ ТЕ ДОЖИ ПО ЕДАНЪ ЦРНИЙ ПЕТАКЪ.

СВАКО ЛИЦЕ С НОСОМУ ЛЕПО.

СВАКЫЙ БРАТАЦЪ СЕБИ ЗА УЖИТАКЪ, А
КРАИНЫ ШИПАКЪ. Потиска пословица при
разореніи Краини, у лѣтѣ 1751. произишла.

СВАКА ШЛА ПОДАКЪ ИСТИНЕ.

СВАКЪ Е СВОЕ СРЕТЕ КОВАЧЪ.

СВАКА ВОДА С ПОТОЧИКЪМЪ ИКА.

СВАМУ Е ПАМЯТЬ НА ЕЗЫКУ.

СВОЙ СВОГА ДО НАМЕ ДОВЕДЕ, ПАКЪ ОПЕТЪ
НЕЖЕ ДА ГА ТЪРИ.

СВАКО ЧУДО ЗА ТРИ ДНА.

СВАКОМЪ СВОА НЕВОЛА.

СВАКО ТЪРЕ СЕБИ ДЕРЕ.

СВАКА СИЛА ЗА ВРЕМЕНА, А НЕВОЛА РЕДОМЪ
ИДЕ.

СВЕГА СЕЛА ОВЦЕ; А КНЕЖЕКО ЗВОНЦЕ.

СВИСЕ СВАТИ НАЕДОШЕ А КУМЪ СЕ ПРОВАЛИ.

СВАКО ЦАРСТВО У СЕБИ РАЗДѢЛЕНО РАЗО-
РАЕТСА.

СВАШТО НА КРАИ НЕ ВАЛА ИСТЕРИВАТИ.

САМЪ ПОД СОБОМЪ ДРВО ПОДСЕЦА.

СКАДНИСЕ ПСИ О ГОЛОЙ КОСТИ.

СДОБРЫМЪ СЕ ЧОВЕКОМЪ ЛАСНО СВАКИ СДО-
ЖИТИ МОЖЕ.

СЕТЮСЕ ПАМЯТИ.

СЧИВО У ТОРБЪ.

С БОЖИМЪ НЕ ВАДАСЕ СТАРАТИ.

Са зла на горе.

С' ѣдне стране моли, а с' друге прѣти.

С' великомъ Господомъ ни ѣ добро трѣ-
шнѣ ѣсти.

Сила Царя во множествѣ воинъ.

Сила Бжїа въ немощи совершается.

Сикира шуми ништа безъ шума учинити-
не може.

Сита частити, и богата обдарити тѣшка
ѣ стварь.

Сирѣе свое буре най выше гризе.

С' не ѣднѣкимъ дружствомъ мучно ѣ бое-
вати.

Смрть не пѣзи ни старо, ни маадо.

Соко изъ вранѣва гнѣзда.

Скочи, пакъ рѣци Хопъ.

Срежа што ни ѣ Бгъ двѣ кѣже ослак-
тїю, Говорисе за двѣ некалли врачны.

Свѣтъ ѣ варалица.

С' тѣжегъ коня у среаъ влата.

С' тѣжимъ рукама за врело гвожже фѣ-
тати.

Сребрно ѣ лепо а позлажено іошь лепше.

Срѣска наглость, и Грчка немѣрность ни-
шта не вала.

Сребро гдѣ се кѣе, онде мѣ в' и цена.

СТА

Стáрогъ вѣна и стары прѣтѣла држисе.

Срочалисе канцо и свинѣ.

С' главе рыба смрди.

С' кона на магарца.

С' нѣба тѣ ѱ рѣвра.

Оложили канцо гуска и прѣсе.

С' опанцы ѿ крадене краве коже, мыло-
стинѣ творити.

Слажусе канцо лебацъ и солъ.

Скѹпай Хайташе. Т. В. Спрѣмайее.

Стáрость є сама волесть.

С' кога дрвета само боже спада не бала
га трѣсти.

С' преподобнымъ преподобенъ будеши, а
со строптывымъ развратишица.

Смееце као лѹдъ на сикирѹ.

Слепацъ обои.

Свакъ є свога дома Владѣйка.

С' єдномъ гѹзицомъ на двѣ столице се-
дити.

Свѣамѹ пѣмь на єзыкѹ стѣи.

Смрди на прѣвинѹ.

Свѣ иде натрашке к'ясо ракъ.

Смрдливо бѹде най болѣ вѣно ѹсмрди.

Смрть є баралица.

С' тѣжимъ добромъ добаръ быти.

Свѣ саѹти на зло.

Свако зло йма своѹ ѹстѹкѹ.

Свѣтъ ѹ подне жеѹи.

Свѣѹа под мѣрицомѹ. Т. Ѣ. въсполѣзна
наѹка.

Сѹнцѹ свѣтлостъ ѹзѣимати.

Старѹ вѣкъ мѹчно еѹ закрпити.

Свѣсе едно зло йз дрѹгога снѹе.

Сиромаштво еѹ мати зарѹбла.

Срѣѹнѹе найсигѹрнѣи.

Свѣ болѹ лѹне.

Слѣпацѹ слѣпцѹ завиди.

Свакоме дрѹхѹ нѣмой вѣровати.

Свѣ скападо до ѡдне ноге.

Слѣпца за пѹть и бѹдалѹ за лѹбѹтъ ни-
кадѹ не бала питати.

Слѹдимѹ еѹ не бала шѹлити. Или лѹдѹ
не зна за шѹлѹ.

Сѣди на ѹшима.

Свака крава црна ноѹомѹ.

Свагда чѹорѹ траѹи.

С снѹмѹсе не ѡтѹчи, еѹ конѹмѹѹешѹсе го-
логлаѹвѹ еѹспити.

Свака баѹина йма два краѹа.

Свагда еѹ добро жити.

Свакѹ еѹ почетаѹ теѹжакѹ.

С' ТРЕБУОМЪ ЗА ЛЕКОМЪ.

СВАКЪ СЕБИ БОЛЕ.

СВАКА СВЕКРВА МРЗИ НА СНАУ.

СВАШТО СВОИМЪ ВРЕМЕНОМЪ.

СВАГДИ ЗЛАТО НЕ ЛЕЖИ.

СВАКЪ СВОЕ РЕЧИ НАИ БОЛЪ ТОЛКОВАТИ МО-
ЖЕ.

Сирóма е" свагди сирóма.

Сирóмаштво е" свагди тѣжко.

Срѣтѹ вала пробирати, ерь е" жѣнско-
га рóда.

Слѹга нека много чѹе и зна, али мало
нека беседи.

СВАКЪ Е" СЕБИ НАИБЛИЖИ.

СѢМЕ МУ СЕ ИСКОРѢНИЛО.

СИТЪ ГАДНОМУ НЕ ВѢРѢ.

СМѢЮ ГОСПОДИКОМУ, И ВѢДРѹ НЕБѹ НЕ ВА-
ЛА ВѢРОВАТИ, ЕРЬ СЕ ЗАЧАСЪ ПРО-
МѢНЕ.

С' ВРАГОМЪ ДОШЛО С' ВРАГОМЪ И ШИШЛО.

СВАШТО ПРОЧАКАТИ.

СВАКЫЙ ЦИГАНИНЪ СВОГА КОНА ФАЛИ.

СТАРЫ ЛЮДИ ПО ГОТОВѹ ДЕЦА.

СВЕКРВА СЕ НЕ СѢЖА, ДА Е" КАДГОДЪ
БЫЛА СНА.

СВАКОМЪ СВОЕ Е" ДѢПО.

СВѢКЪ.

СВАКЪ СВОЙ ОБИЧАЙ ИМАДЕ:
 СРЕДНА Е СРЕДА НАЙ БОЛА.
 СЕБИ ОРЕШЪ, СЕБИ СЕЕШЪ, СЕБИ ВЛАЧИШЪ, СЕ-
 БИ ЖЕШЪ И ЖЕТИ.
 СТИДИСЕ КАО КУРАКЪ У ГВОЖДА!
 СВАКА БАКА ПОД СВОЙ КОТЛО ПУШЕ. ЛИЧАНСКА.
 СВАКЪ Е ГЛЪВЪ ПОЛАКЪ ЛУДЪ.
 СЪ КАПИОМЪ СЕ ОПРОСТИТИ.
 СЪ ПРАЗНОМЪ РУКОМЪ НИКУДА НИ Е ЧО-
 ВЕКЪ ПРИСТАО.
 СНАГА ВІНО ПІЕ.
 СТИДЪ Е ЧУВАРЪ СВИЮ ДОБРОДѢТЕЛИ:
 СТАРОГА Е КОВА.
 СВАШТА МЪСЕ ЗА РУКЪ ПРИЛЕПИ.
 СИРОМА ЧОВЕКЪ И СЪ ГЛАДИ СПАВА.
 СТИДЛИВЪ КАО МЛАДА НЕВѢСТА.
 СВАДИЛИСЕ ВРАБЦЫ СЪ ТЪЖОЙ ПРОИ:
 СЕДИ КАО ПУЖЪ У ЛЮСКИ.
 ОТРАХЪ ЧУВА ВІНОГРАДЕ.
 СВАКОАКЪ ЛЮДИ НА СВѢТУ, КАНУ И ТЕЛАЦА:
 СЪ ЛУДЫМЪ БРОДЪ КУШАЮ.
 СВЕ ЕДНО, ТЕ ЕДНО.
 СПРДА КАО БАБА У БОЛЕСТИ.
 СВАКА КРАВА СВОЕ ТЕЛЕ ЛИЖЕ.
 СЕДИ НА КОНЮ БАШЪ КАО ВІЛАМА НАСАЖЕНЪ:
 СЪ НЪИМЕ НИТЪ Е ПЕВАТИ, НИТЪ ПЛАКАТИ.

ОБАГАМ

Свѣдані є добро алъ кодъ кѣже найболѣ.
Свѣда є проѣи алъ є кѣжи доѣи.
Слобода є паче злата.
Съ очима ѣ са закономъ не вала се ша-
лти.

Т.

Та говорливъ, та преправивъ.
Та се ѣ бари, та ѣ дѣнавъ ѣдѣвю сѣ є
єдно.
Тврда врѣжа прою држи-
Твоа погібелъ ѿ тебе ієраілю.
Тврдъ выше дѣе, а лѣнь далѣ касѣ.
Тѣжи Хатаръ ѿ силѣ.
Тѣраюѣи лисицѣ истераѣе кѣраіса.
Тѣшко пита као врана скелетѣю.
Тѣшко ономъ ко процесса нема. Вѣногъ
великогъ мажара ѣзговоръ; вѣбо
онаковий ниє богатъ.
Тѣшко ономъ ко злотвори нема.
Тѣшко ономъ кога жалѣ.
Тѣшко маркѣ Кралѣвичѣ, ѣ влѣ добра
чекаюѣи.

Тѣшко

Тѣшко пѣаницы докъ механжію Бгъ убіе.

Тѣшко сили безъ власти. Или; безъ в.

Тѣкемъ штомаъ кожа кости држи.

Тиха вода бреге пере.

Толико е канда каменъ ерсѣдишь.

Толцающемъ шверзаетса, и ищущемъ да-
етса.

Тражеки иглъ изгубію и чувалдусъ.

Трѣв нѣма ушю.

Трѣв е наибольшй сатъ.

Три Айдука деветь Канетана.

Три женѣ и една гуска чине кашаръ.

Тражеки вѣке, изгубію и оно изъ вреке.

Трѣбніе спасеніе.

Трчи па се натопрчи.

То ми е девѣта брига.

Турчина прѣшь а турчинъ ти сѣди.

Тѣка жена, а своя сикира.

Тѣкъ никогда нѣка не бѣдне, кой свой може
быти.

Тѣка рѣка неспори.

Тѣкъ кѣкъ дѣже а свою обѣра.

Тупикъ съ Грцы написали, Москали на
штампали, а Срѣли држе.

У.

Увѣлага ведрѣца ўглавѣ.

Увѣйство самымъ докторшмъ не наказан-
но оцтаетъ.

Увѣга съ вѣнене ногѣ, а гвѣздене рѣке.

Увѣ великымъ рѣкама, велике съ рыбе фѣ-
таю.

Увѣ време мира, вѣла ѿ рѣтѣ мыслити.

Увѣдалсе Мома, да ѣ ниѣ дома.

Увѣ дѣрѣо гѣ бѣшѣ по звѣзди. Т. вѣ. по
чѣлѣ.

Увѣ довица съ ѣ на кола пенѣ а свѣ вѣли
нѣжѣ.

Увѣ дри добро даѣ колѣ, удри зло да ѣ
горе.

Увѣ дри Цигѣнче докле ни ѣ тикѣѣ рѣзвѣло
а кадѣ рѣзвѣе понедрѣ.

Увѣдалсе садѣ за ѣста.

Увѣ женѣ ѣ дѣга коса, а кратка памѣть.

Увѣ здѣйсѣ ѣ сѣ ѣ ѣ своѣ кѣлюсе.

Увѣ далсе страна на сынѣвца, накѣ оцта-
ла ѣлова.

Увѣ зѣобы ѣ ѿ мртѣва покрѣвачѣ.

У зѣо

У зѣо врага за благо, врагъ остао, благо
го пропало.

У зѣа овце.

У зѣмало се канцо кучка по млечари.

У дѣгомъ времени много кошта быва.

У какво коло дождешъ онако и играй.

У клонисе аѣда, канцо и свѣта.

У клонисе пианѣ, канцо и аѣдѣ.

У ковача ни стѣгача.

У койма се лѣти може сабла пасати, у онима
и женити.

У ларѣ с конѣмъ иде.

У месити коме колаче.

У милато ѣгнѣ и двѣ овце по иеа.

У младости ѣнжео, а у старости жаво.

У морной лисици и репѣ досѣкѣе.

У море пѣсакъ сипати.

У мрло кумче, раскинѣло се кумство.

У небо стрѣлати.

У неволи не трѣба плакати, негѣо лѣкѣ
тражити.

У нѣжди стѣдѣ вѣла, на странѣ мѣтѣти.

У опанцы тѣти, а у чизма трѣшити к
чѣсти сѣжи.

У мѣ за моремъ, а смѣть за вратомъ.

У поане свѣжѣ палити.

У

У Попа бы владло да съ и говеда маѹара
а оно съ маѹ и деца аѹла.

У рату є болѣ кона за неприѣтелскый плотѣ
везати.

У вѣскои кѹки има дима, али є зато
омакѣ да изиѣ.

У снѣ дошло, у снѣ и ѡишло.

У стидѣ поштѣнѣ, а у страхѣ юначство.
Сирѣчь губице.

Уста затвори, а очи отвори.

У сѣдѣ є вѣрло добро говорити, ни-
че и самѣ.

У тѣжкои кѹки свѣшта види, а у своіой
не види.

У стидлива слѣпца празна є торба.

У ѹсты медѣ, а у срѣцѣ єдѣ.

У тверда оца владива деца.

У фати є медведа за ѹши.

У тѣжкои рѹци ѹвѣкѣ є вѣки комадѣ.

У тѣжкѣмѣ окѹ види сѣмкѣ, а у своіой
грѣде не види.

У црнѣ тѣфтерѣ кога записати.

У црной зѣмли роли добро жито.

У циганге тврѣ обрѣзѣ, алѣ є пѹна
торба.

У вралѣва є дѹге рѹкѣ.

Ушло інокъ тѣрѣ у кѣсѣ.
 Ушима ѿ не очима женихисе вѣла.
 Уста велика, ѿ створа ни каковога.
 У шумѣ дрва носити.
 Учинѣ добро не каисе, учини сло на-
 дайсе.

Ущедри ма да пою тѣ.

Ф.

Фѣла ѣ мана, ѿко човѣкъ дѣломѣ не за-
 свидѣтелствова.
 Фѣлѣне мгоде празне котарице.
 Фришакѣ канѣ и ракѣ.
 Фришакѣ и зарѣвѣ канѣ и рыба.
 Фришко почѣ, пакѣ Фришко и сврши.

Х.

Хѣтаржѣѣ най быше у пакѣ быти.
 Хѣрѣвзинѣ хѣрѣвзина лѣно познѣ.
 Хѣрѣвѣ комшѣѣ велико ѣ сло.
 Хѣрѣва ѣ птица, коѣ у своѣ гниздо
 торнѣ.

Хѣр-

ХЕРЖАВО ГОВЕЧЕ СВЕ ТРОГОДЧЕ.
ХЕРЖАВОЙ ПРОИ МАЛА СЛАНА ТРѢБА
ХЕРЖАВОМЪ И ДЛАКЕ СМѢТАЮ.
ХЕРЖАСЕ ЗА ЗЛАТО НЕ ПРИМА.
ХИТИ ПОЛАГАНО.
ХИТРОСТЬ НИЕ НИ КАКВА ОБВЕНА.
ХИТАРЪ БУДИ ШТО ЧУТИ, АЛИ ТИХЪ ГОВО-
РИТИ.
ХОРАТИНЪ Е ХОРАТИНЪ.
ХОТАЩЕМУ НЕ БЫВАЕТЪ ОБИДА.

Г.

ГЛАВЕ ДО ПѢТЕ.
ГЛАДНА ТРБУА НЕМА ГОРЕ НЕБОЛА.
ГДА ЗАА МАНА.
ГДЕВОЙКЕ СВИЛУ КУПОВАТИ.
ГЖИНИ КУМАРЦУ ЕАНУ НОГУ, ПАКЪ ДОВЕКА
Е САКАТЪ.
ГКУДА САМЪСЕ НАДАО, ДА МѢ ВЪНЦЕ ОГРЕЕ,
ОДЪНДАМЕ ЛЕДЪ БІЕ.
ГІНАТА НЕМА ГОРЕГЪ ЗАНАТА.
ГМУХЕ ПРАВИ ВЛЕФАНТА.
ГПОПА ДО КОВАЧА.
ГПОДМУКЛА ПСЕТА ЧУВАЙСЕ.

Г а

Г

Ё прѹта бѣва велико дрво.
 Ё празне пѹшке и двоица се боѹ.
 Ё оца сѣраію, а ѿ Бга женѹ.
 Ё рѣцисе міра, вѣстину Монастыра.
 Ё смрти се не ѿкѹпи.
 Ё сѹчанога сѣта ѹ рѹни ништа ниѣ
 фиде.
 Ё ѹстѣ твоиѹхъ оѣждѹтѣ.
 Ё шале глава не воле.
 Ё шѹгава прѣсета зарѣво сѣинче бѹдне.
 Ё чо бѣка посто сѹвайжѣа.

Ц.

Царѣва се не подрече.
 Царѣвы многе ѹши и очи имѣдѹ.
 Цѣлому светѹ никò не може колѣча намѣ-
 вѣти.
 Цигѣански се клѣти.
 Црвѣнѣ Калпакѣ на жѣлавѣ главѹ; жѹто
 чѣзмо на хѣрлаве ногѣ.

Ч.

Чѣка канѹ озебло сѹнца.
 Чѣсть безмѣзана, вѣтка безъ плода.

Чѣсть

Чѣсть, законъ, и око не тѣпѣ шлѣе.

Чѣсто ѱвѣче плаче, кои се ѱз юща
смерю.

Чизмѣтїа нексе држи папѣче.

Чимасе нѡвъ лѡнацъ мапѣни с' онымъ
ѱвекъ задѣше.

Чїе е юне, онога, и ѱже.

Чимъ порѣганъ, тымъ понѣтенъ.

Чїстацъ коловоѣа.

Чїтати а не разѡмѣвати, то е тѣкѣ вре-
ме гѣбити.

Чѡвекъ се за ѣзыкъ, а болъ за рогъ
бѣже.

Чѡвекъ не живи самю с' лѣбомъ.

Чѡвекъ чїни што хѡже, а некамоли Бгъ.

Чѡвекъ намерѣва а Бгъ ѱпрѣла.

Чѡвекъ се до смрти ѱчи.

Чѡвекъ се ѱ вїнѣ познѣе.

Чѡвекъ кой с' бѣлѣге не бѣжи.

Чѡвекъ кой знѣа што е вода, и бѡтра.

Чимъ се мѡдаѣ стїди, тимъ се лѡдѣ
поноси.

Чѡрѣти ѱме тѣинѣ добѣсе с' прѣымъ не
сѣстане.

Чѡвѣи бѣле нѡвце, за цѣне данце.

Чѡвекъ ѱ неболи досетливъ.

Ш.

Ширесе како пѣсница на око.

Ширесе као Павѣ.

Ширесе као посранѣ голубѣ.

Штѣ ѣ найбише, онагаѣ быти най манѣ.

Штага паса ласе да сваки ѹе то бы зло
было.

Штети и смрти най преѣе се прегоре.

Што високо лети на сниско пада.

Штомѹ видишѣ оно и пиши.

Што виси некѣ ѿ падне.

Што ѣ ѣдномѣ мило, то ѣ другомѣ
драго.

Што ѣ хѹдо одрпано, то ѣ бѣсно и по-
мамно.

Што ѣ годѣ сасма запѣто, оноѣ
пѹти.

Што ѣ скѹпѣ, оно ѣ и слаѣе.

Што ѣ выше ма то ѣ гѹшка чорба.

Што ѣ ѿ Бга слаѣе ѣ ѿ меда.

Што годѣ моѣ ниѣа донѣе, оноѣ моѣ.

Што ко выше има, то се выше стѣѣе.

Што не можешѣ измѣнѹти, забораѣи.

Што ко милѹе, ономуѣ ѣ и драго.

Шатѣ

- Шатъ и мени еданъ путь сване.
Штогодъ човекъ выше балегу мѹти, то
выше смрди.
Што ко выше пїе, то выше жедни.
Што кѹцъ то мѹцъ.
Што фришко бѹдане фришко и прѹте.
Што себи хожещъ, и дрѹгомѹ твори.
Што Колѣвка залюдала, то мотика за-
копала.
Што ѹстмѹ мени што срдцемъ нѣмѹ.
Што на срдцѹ то и на ѣзыкѹ.
Што маца окоти, свѣ мїше лѹби.
Што ко мысли, оно и снѣва.
Што Дикла навикла.
Што ко чини, све себи.
Што пасъ на звѣздае лѹе, то Бгъ не
слѹша.
Што зна свина што едина.
Што пасъ на рѣпѹ выше сѣди, то овцы
далѣ одлазе.
Што еданъ лѹдѣ замрси, то сто мѹ-
дры не мѹгѹ одмрсити.
Што кѹѹки вѹла ѹ црквѹ се не нѹси.
Што пїанъ изе и дѣте подѣре, оно прѹ-
те залѹдѹ.
Што мѹчи, ѹчи.

Што еи се такво наоблачио, кандаже ти
от киша из чеда поћи.

Шайке су мѣ весьма потонѣли.

Што ко тражи, оно и наже.

Штета и лѣдомѣ очи отвори.

Што е добро, на оно и вла иде.

Што даде то горе.

Што ближе къ Нишѣ, све горе пише.

Што видишь не видио, што чѣшъ не чѣо.

Што вѣка среѣа тојоу манѣ вѣрѣи.

Што мѣ очи виде, то рѣке не оставе.

Што е рѣа на нѣмѣ, што е крѣа у
нѣмѣ.

Што е што, оно е проклето.

Штосе у вѣче говори, у ютрѣсе неспоминѣ.

Што ко зна, оно и врача.

Што е твоє, оно е и моє, а што е
моє самое моє.

Што реко не одреко.

Што бы, бы, оносе не учини да ниє
было.

Што може на кратко быти, оно невада
разтѣзати.

Шѣга се не може сакрити.

Шѣга шѣгу наже.

ШУШНАТОМЪ ГРАНОМЪ КЪРАКЪ СЕ НЕ ВПЛА-
ШИ.

ШТО ОМІЛИ НЕ ОМРАЗИ.

ШТО ПАНЪ ПРОСИ ЕЕЛО МЪСИ.

ШТО БЫ ВЛАДАЛО, ДА ВОЛОВЫ РИЧЪ, ТО
КОЛА ШКРИПЕ.

ШТО СЕ Е КИМЪ РОДИЛО ОНОГАСЕ НЕ
ОДАЧИ.

О БГЪ ЛУДЪ, А О ТАВОЛУ МЪДРЪ.

ОДАЪ ЕФТИНА МЕСА ЧОРБА НЕ ВЛАДА.

ОДАЪ КАКО СЕ ОГЛОБОДИ, ОДААНДЕСЕ ОБРА-
МОТИ.

ОДАЪ КРМАЧЕ КЪДАЪ ЖЕ ПЛЕМЕНИТІЕ ШТО БЫ-
ТИ, КОА ПО ОСМОРО ОПРАСИ.

ОДАЪ ЕДНОГЪ УДАРЦА, НИШТАМУ НЕ МОЖЕ
БЫТИ.

ОДАЪ НАШЕ Е ГОРЕ ЛИСТАКЪ.

ОМичесе КАНСО МАСНА КОБАСИЦА.

ОНАЙ МИ Е БРАТЪ КОИ МИ Е ДОБЪ,
РАДЪ.

ОНАЙ СЕ НЕВАРА, КОИ ЗНАДЕ ДА ГА ВАРМО.

О СВОМЪ ЛЕБЪ ТЪКА ГОВЕДА ЧУВАТИ.

Ѡ своемъ полахъ бавитисе.
 Ѡсрадо се е ѱ першунъ.
 Ѡранъ шетанъ, сей, кей, те ѱ кошешъ,
 ала е мучно чвалдусе теганти, какъ
 же циганинъ.
 Ѡстанке младенцемъ.
 Ѡ тайныхъ самю Бгъ суди.
 Ѡтвори очи као сочиво.
 Ѡхъ! мой тупи тупане, е тобомъ вло,
 а безъ тебе и горе.

И.

Ивѹка не пала далеко ѿ свога стѣбла.
 Ивѹка, кола доцканъ созрѣ дѹго стои.
 Иа га крстимъ, а онъ прди, и не было
 живо.
 Иа га любимъ а онъ се ѱтире.
 Иа га метемъ на полицѹ, а онъ иде подъ
 полицѹ.
 Иагнъ ѱ кѹрачьа ѱста бацити.
 Или пиши, малъ и не мрчи.
 Ила чакшире на гѹзицѹ, или колацъ ѱ
 гѹзицѹ. Пѣстанка Послѡвица,
 Иакый, икѹ сикирѹ трѣба.

Итакъ

ІА МЪ КАЖЕМА АДЪМАЦСАМЪ , А ОНЪ ПИТА
КОЛИКО ДЕЦЕ ІМАМЪ.

ІА ТАКЪ И ПУСТАІА ЕДИНКО СЪ КРИВЪ.

ІАЧЕ Е ДѢЛО НЕЖЕЛИ БЕСЕДА.

ІА ШТО МОГО , ПОМОГО.

ІАЧЕ Е СЕЛО ѿ ІВАТОВА.

АКО У СЕЛѢ ТУРЦЫ , АКО У ПОЛЮ ВУЦЫ.

ВЫШЕ БИТА , НЕГѢ СИТИ. СЛОВАЧКА.

Методъ Вавру

IN THE COURT OF THE COMMONS OF GREAT BRITAIN
 PARLIAMENT ASSEMBLED
 THE PETITION OF
 JOHN BROWN, OF THE COUNTY OF MIDDLESEX,
 WAS READ, AND THE SAME WAS ORDERED TO BE
 REFERRED TO THE SELECT COMMITTEE ON
 THE PETITIONS OF THE COMMONS, AND
 THE SAME TO BE REPORTED TO THE HOUSE
 OF COMMONS AT SUCH TIME AS THEY SHALL
 THINK FIT.

JOHN BROWN
 Petitioner

СЕНТЕНЦІЄ ИЛИ РЪЧЕНІА.

СЕНТЯБРЬ 1870

Ако те онай прѣ, кой те и ездѣ, онда
самѣ ѿ Бга вала езда искати.

Ако хожешь да другый ѣхати, ты най
пре ѣхати.

Ако хожешь кога да познашь, подай му
власть, па жешь га онда видити
коѣ.

Ако хожешь да не грешишь, често ѿ
смрти сежай.

Ще течѣте не прилагайте сердца ваша.

Б.

Бежи ѿ онаковаго ѣвслѣнѣа, коѣ же ти ес-
т тра печаль донѣти.

Безчестна е стварь правду затати.

Бисеръ не вала предъ свинѣ прогипати.

Благоговѣйнаа дѣша има у бекъ съ чиме
боритисѣ.

Благословъ очинъ домъ возвишава, а ма-
терина клѣтва и скоренава.

Бгъ еаноме дде, а ѿ дрѹгога ѹзима.

Бгъ е милостивъ алъ е и праведанъ.

Бгъ дде владанѣ, и ѹзима.

Бгъ кога миае, онога и кара.

Бгъ никада неже човека оставити, ако чо-
ман векъ Бга не остави.

Бгъ се с молитвами ѹмилосержава.

Бгъ правду защишава.

Богатство не можее ѹтрати.

Бжїи совѣты непостижимы сѹ.

Бжїи заповѣди, и Цареве тайне хранити
влада.

Бгъ, Родителемъ, и ѹчителемъ, никада
не може доволно благодаритисе.

Бгъ се моли канда жешъ ѿма ѹмрети, а
ради канда жешъ до века живити.

Болѣ се е повратити, негѡли ѹ напредакъ
ѹйти.

Болѣ се е с ногама потакнѹти негѡли с
езыкомъ.

Болѣ е што не почѣти, негѡли почѣто на
край не довести.

Будѹща ни е нама да то знати.

В.

Велика дѣла не верюсе ласно.

Велика є часть напредка, желити напредо-
вати.

Велико господство, великий штрапаць зак-
тева.

Вѣтма шкоди Царемъ, Владѣтелемъ ѹлаги-
валица, нежели непріатель.

Віно ново не силазе ѹ старо бѹре.

Више є люди погинудо чрезъ грао, неме-
ли чрезъ оружіе.

Више се на ствари држи ѡсѣтвѹющой
нежели присутвѹющой.

Више немой обѣкавати, нежели што мо-
жешь ѹчинити.

Више чини єданъ свѣдокъ кой очима видїо,
нежели десеть конѣ чѹли.

Велнка срѣта, много пѹти, бѹдаломъ ѹчи-
ни човѣка.

Водѹ, бѣтрѹ и женѹ не може човѣкъ над-
владати.

Вопрошаванѣ, пѣмтенѣ, и потвердивананѣ,
ѡво трѣе до навѣке доводѣ.

Всакъ челоуѣкъ ѿ дѣла своихъ, или по-
стидится или прославится.
Вѣра безъ дѣла мѣтва естъ.

Г.

Гдѣ дѣло само сведочи, онде другога сви-
дѣанства не треба.

Гдѣ е гонѣнїе, онде е изселѣнїе, и вѣг-
ство.

Гдѣ е най вѣжа нѣжда, онде е най бли-
жа помощь Бжїа.

Гдѣ се миръ чини онде Бгъ присутствуе.

Гдѣ е годе бѣна клонисе оданде.

Гладъ еѣде поморъ.

Гледай самъ себѣ а другога негледай.

Голубина простота, и змїина мудрость,
соединенна, чини совершенство човека.

Гордость най болѣ вредности челоуѣческе,
покала.

Господна естъ земля; и исполненїе еа.

Господство и честь мѣчно безъ труда до-
лази.

Грѣхъ с грѣхомъ не може се избѣговати.

На примѣръ: Быосамъ піанъ пакъ самъ око ўчинію.

Грѣхъ слѣдѣе казнь и смѣрть.

Д.

Дворъ прѣже остана, нежели штоже онъ
тебѣ оставити.

Доброта превосходи остро ть.

Добророжденнымъ срамота е ружно жи-
вити.

Добродѣтель ѿ вѣже чисти зависть слѣ-
дѣе.

Добаръ човекъ свашто зло ѿма не берѣе,
и лига мѣкше, нежели злонабны
толкѣю.

Дѣца добровоспитана ако имъсе и неоста-
ви сѣрміа ѿ вѣкъ съ се барбарилла
и еше превосходила онъ, кои са
сѣрміомъ, а безъ воспитанія о-
станѣ.

Докъ право познамо што е животъ по-
ловина прѣже.

Достоинства измѣнюю обычае, него рѣтко
на болѣ.

Г з

Добра

Добра совѣть смерти нитисе бои, нити
є закѣва.

Добра и блага човѣка дѣло, сло на добро
толковати.

Добра и блага човѣка лѣно є преварити.
Другашь най болѣ мысли на сло и-
звѣ.

Друга тайно совѣтѣи, а явно фали.

Дуго разсуждавай, а фришко твори, да
кто не предвари.

Докъ є годъ люди, дондеже и грѣхова
быти.

Є.

Бднѣга казнь много плаши, и ѱдержави.
Влико високъ єси, толикоє смири.
Вѣтѣственила штокъ, она никада не могъ
рѣжна быти.

Ж.

Живима бома кога писати.

З.

З.

ЗЛО БА ЗАЫМЪ НЕ ВЛАА ВРАЖАТИ.

ЗЛА ОБЪЩАНІА , НЕ ВЛАА ДРЖАТИ , ИЛИТИ
ИСПОЛНИТИ.

ЗЛОУПОТРЕВЛЕНІЕ ФРИШКО КОНАЦЪ НАЧИ-
НИ ГОСПОДСТВОВАНІА.

ЗЛОХИТРАА ДУША НЕ УХИТРИТЬ ПРЕМУДРОСТИ
БОЖІЕ.

З.

ЗАБОРАВНОСТЬ ЕСТЬ ЗНАКЪ ЛѢНОСТИ.

ЗАВИСТЬ САМА КАЗНИ ОНОГА , КОИ Е У СЕ-
БИ ИМА.

ЗАПОВЕСТИ БЖІЕ ПРАВИЛА СЪ ЖИВОТА ЧОВЕ-
ЧЕСКОГЪ.

ЗАКОНЫ НЕ ВЛАА ДА БУДУ КАКО ПАУЧИНА ,
КОА МАХЕ ЗАВИСТАА , А ЗОЛЪ ПРО-
ВУЩА.

ЗАЧАСЪ ЧОВЕКЪ МОЖЕ ИЗГВБИТИ , ШТО МНО-
ГО ВРЕМЕНА НЕ МОЖЕ ПОВРАТИТИ.

ЗАРАВО ТѢЛО , И ДОБРА ПАМЕТЬ , МАИ БО-
ЛА СЪ ДВА ДОБРА НА СВѢТѢ.

Н.

Игра кадъ е най бола онда е остави.

Или рано или доцканъ еле свако аксо се
мора умрети.

И ѱ неприатели бала вредность хвалити.

К.

Кадѣ бы на свѣтѣ будала и небалали не
было, сви бы люди еднога мѣнѣа
были. Шпанска.

Казненѣ прѣтала, и похвала неприатала
бываю без лицемѣрѣа.

Каксо се ратъ започне, одмесе брата ѱ
пакла ѱворе.

Каксо човека какво зло проѣе, ѱма забо-
рави.

Ко више троши негѱ бы балало, ѱнай,
ништа неѣе имати, каде бы радъ
быо.

Кои грѣхъ не запрещѣва кадъ може, за-
побѣда.

Кои е безъ мира ѱнай не може дуго тра-
ати.

Кои

Кои не позорствѣе на свою женѣ, онаѣ
ѣ и не миаѣе.

Кои себѣ показѣю да свашто знаѣѣ, во
обще ништа не знаѣѣ.

Кой ѡ прѣта жѣли своѣ дѣти мрзи на
нѣга.

Кой ти великый дѣръ дѣде, онаѣ хоѣе велико
и ѣздѣръѣ.

Кой ништа ниѣ пробырѣо, онаѣ ништа
не може ни знаѣти.

Кой себи ѣ зѣо, како ѣе дрѣгомѣ до-
брѣ быти.

Кой свѣ ѣ своѣ гѣло хоѣе да стѣпа, не
дрѣжисѣ сѣ нимѣ.

Кой и иѣи коѣ се сѣсма гѣди и тириши,
мѣчно да ѣ чистога живота. Non
bene olet, qui semper olet.

Кой слѣжи Алѣтарѣ, ѡ Алѣтара вѣда и да
живи.

Л.

Лѣгати ни ѣ слѣбно, ни за поѣвалѣ
Бѣжю. Август.

Лѣжѣ не приѣчествѣе чѣстномѣ чѣверѣ.

ЛѢПОЙ ВЕНЕРИ, НЕ БАЛА КАЗИВАТИ, ДА Ё
ЛѢПА, ЁРКО ОНА И САМА ЗНАДЕ.

ЛЕПОТА НИ Ё СТВАРЬ ПОСТОАНА.
ЛУЧШЕ ЁСТЬ ЖЕНИТИСА, НЕЖЕЛИ РАЗЖИЗА-
ТИСА.

ЛУКАВЪ ЧОВЕКЪ ИЛИ РАНО, ИЛИ ДОЦКАНЪ У
ВѢКЪ Ё СЕБИ ШКОДІО.

ЛЮТИНА НИКОГА НИЕ НА ДОБРО НАВЕЛА.
ЛЮТОВЪ ИЛИ ЖЕСТИНА, НАИ ВѢКЪ ЧАСТЬ
СВОГА БДА САМА ПОПІЕ.

М.

МЕЖДУ РАВНЫМА ЛЮБОВЬ Ё НАИ ПОСТОАНА.
МОЖЕЛИ ШТО ДОБРО БЫТИ Ш НАЗРЕТА.
МНОГО ПУТИ Ш ДОБРА ОЦА, И Ш ДОБРЕ.
МАТЕРЕ ЗЛА СЕ ДѢЦА РОДЕ.

МНОГЕ МАТЕРЕ СПОМОЩЕСТВУГОТЪ ДѢЦЫ СВО-
ЮИ НА ЗЛО.

МНОГИМА СРЕЖА, НА ВЕЛИКУ НЕСРЕЖУ СЛУЖИ.
МНОГЫ СТРАДАЮ У ПРАВО ИМЕ.

МНОГЫМЪ Ё ТРЕВЪ БГЪ.

МНОГО ПУТИ Ш КУДАСЕ ЧОВЕКЪ ПОМОЖИ НА-
ДА, БУДНЕ ОАМОЖЬ.

МНОГО ПИТІЄ УМЪ ПОМРАЧАВА, И ЧЕЛОВѢКА
Ѣ НИЧТО ОБРАЩАВА.

МНОЖЕСТВУ БАЛА УСТУПИТИ.

МУЧНО Є У ЦЕЛОМЪ ВѢКЪ ЕДНОГА ПРАВОГА
ПРІАТЕЛА ДОБЫТИ.

МУЧНО Є ПЕРТО СЪ МАЧКОМЪ, И КЪРАКА Є ОВ-
ЦОМЪ ПОМИРИТИ.

МУДРОСТЬ ПАЧЕ ЗЛАТА.

МУДРОГА Є ДѢЛО, ВАО СОВѢТЪ НА БОЛЬИ
ИЗМѢНЮТИ.

МУДАРЪ НЕЖЕ ОНО ЧИНИТИ ЗАШТО ЖЕБЕ КА-
АТИ.

МУЧНО ЧОВИКЪ УВІКЪ ЕДНАКЪ МОЖЕ БЫТИ.

Н.

НАЧА ІИСУСЪ ТВОРИТИ ЖЕ И УЧИТИ.

НАЧАЛО ПРЕМУДРОСТИ БѢТЬ СТРАХЪ ГОСПО-
ДЕНЬ.

НАШЕ Є ДОБРЪ СЕ НАДАТИ, А БЖІЄ Є УПРА-
ВЛАТИ.

НЕБЛАГОДАРНОСТЬ, ШТО Є ꙗко неки грѣхо-
ВОМЪ СМЕРТНЫМЪ ДОМЕТНУТА, ВИДИ-
СЯ ПРАВО БЫТИ.

Невадмѣства каа се вѣло ѹмноже, вала
каштиге острѣе ѹпотрѣбити.

Невала свашто на еданъ ма куповати.

Не вала на то глѣдати ко е рѣкло, негов
како е рѣкло.

Неваладѣ човекѹ што се добра ѹчини, о-
ноже е вѣдѣти вратити.

Не видѣхъ праведника оставлена, ниже еѣ-
ма мене егов проваца хлѣба.

Неглѣди на то коликимъ жѣшь ѹгодити,
негов койма, и каквымъ.

Нема вѣсѣгъ мѹченїа ѿ сле совѣсти.

Навка безъ добродѣтели ништа не вала.

Не приличествѣе човекѹ ѹкращенїе жѣско.

Не многе молитве, негов чисто сердце Бгъ
глѣди.

Нека говори ко шта коже, самов човекъ
поштнѣ нека се вала пакъ никога
некасе некои.

Неприличествѣетъ, да онай, кои е добро
ѹчинїѣ казѣе, негов онай коме е ѹ-
чинѣно дѹжанъ е казивати.

Немой выше на рамена мѣтати, негов што
понѣти можешъ.

Непристойна е стѣвѣрь намѣтатисѣ.

Не учи никога на зло, ерже с ономъ исто
наукомъ теби досадити.

Ние грѣхъ у ела, веже у зла дѣла.

Ние срамота не знати, негш не хотѣти
учитисе.

Ние свагда пробытачна слобода.

Нигдѣ ние Пророкъ въ безчестіи, раз-
бѣ во отечествіи своемъ.

Никто не може оно закѣвати, што у
нашой снаги не стои.

Нико овога свѣта ние са своимъ состо-
нѣмъ доволанъ.

Нико се ние за самъ себе само родіо.

Нити башъ с никымъ, нити пакъ сам-
ма с многима пріатѣство фати.

Ни найманѣга неприатѣла не уничтожадай.

Ништа ние такш полѣзно, да оно исто
и шкодити не бы могло.

Ништа не мой преко мере чинити.

Новѣ пріатѣлѣ добыаюти на старѣ немой
забодавити.

О.

Обще е благополучіе най; вѣрховній законъ
тѣба да будеть.

Обай

ОБАЙ Е СВѢТЪ ШИРОКО МОРЕ, ПО КОЕМАЪ ЕЕ
ЧОВЕКЪ НЕРЕДНО БЕЗЪ НОВАЦА БОЗИ.

ОВО ТРОЕ НАИБОЛѢ КЪ ЗАРАБАЮ СЛЪЖЕ: ДО
КРАА НЕ ДОСТИ, НЕ БЕГАТИ СЪ ПОСЛА,
И НЕ БЛЪДСТВОВАТИ.

ОВОЕ ОБАДВОЕ ПРОГРѢШКА Е СВАКОМАЪ ВЕРО-
ВАТИ, И ОПЕТЪ НИКОМАЪ НЕ ВЕРОВАТИ.

ОДАШТАСЕ ЧОВЕКЪ НАИ ВИШЕ БОИ, ОАЪ ОНО-
ГА НАИ ПОСЛЕ НЕЖЕ ИЗВѢГНУТИ.

ОНАИ Е БОГАТЪ КОИ Е БОГАТСТВОМАЪ, А НЕ
СЪ НИМЕ БОГАТСТВО ВЛАДА.

ОНА Е ЖЕНА СВАКА ДОСТА ЛѢПА, КОА Е ДО-
БРА И ВРЕДНА.

ОНАИ Е СВАКИ БУДАЛА, КОИ СЪ ОНЫМАЪ РАЗ-
БІА ГЛАВЪ ШТО НИЕ МОГУЪЖЕ.

ОНАИ ДОБРЪ ПАМЕТЪ ИМАДЕ, КОИ СВОИЪ ПА-
МЕТИ МАНОГО НЕ ВЕРУЕ.

ОНАКО ЖИВИ, ДА И ПОСЛЕ МОЖЕШЪ ЖИВИТИ.

ОНАИ Е НЕВАДАО ЧОВЕКЪ, КОИ БЛАГОДѢАНІЕ
УМЕ ПРИМАТИ, А НЕ УМЕ ВРАТИТИ.

ОНДЕ Е ПРАВО ВЕЛИКОДУШІЕ И МУДРОСТЬ, ГДИ,
У БЛАГОПОЛУЧІЮ НЕ ГОРАДИСЕ КО.

ОНАИ СВОГА ДИТЕТА НЕ АМАУЕ, КОИ ГА НЕ-
СТО НЕ КАРА.

ОДОГА СВІТА СЛАВА НИТИ Е ДУГА НИТИ ПО-
СТОЛНА.

ОНА

Она коа єв ѣвна, пробирати не треба.
Оно єв мени не може приписати што на
мени не стои.

II.

Накоитанъ човекъ самъ себи най више
досади.

Піанство є своевольна бѣдлаштина.

Побѣда є у вѣкъ сумнителна.

Поглядъ много пѣти повреди благоговѣн-
ство.

Погрѣшка очина, сынъ не бала да бѣде
шкодлива.

Покрай тога што човекъ у нужди бѣга при-
зѣва, бала и онъ да судѣйствує. Или:
Покрай молитве, треба и радити.

После бѣга ништа ниє болѣ єв добры прѣ-
атѣла.

Порядокъ є душа дѣла.

Поштинъ човекъ ни зломѣ подозрѣнію, не
бала приликѣ да даде.

После добра зла, а после зла добру єв
бала надати.

Прва погрѣшка, вредна є опрощена.

Прва

Предъ Богомъ ништа ниє ѹтлено.

Привикнуто дѣло не быва тѣшко.

Плашаибацъ никада, никакова велика дѣ-
ла ниє произвео, нитиже произ-
вѣсти.

Притворна свѣтина двоструко є невалла-
ство.

Признаніе погрѣшкѣ ѿлакшава.

Пропуштанѣ малы погрѣшка, онако зло-
чини ѹ содрѹжествѣ човеческомѣ,
како евагдашныи трошкови кои є ни
ѹ што не држе, а каде година
изаѣе, онда се види да є велика
гомила изъ кесе изишла. Престо-
тѣльє

Р.

Рано ѹстань, Бгѹ се моли, пакъ ради, а-
ко хощешъ и овога, и онога
свѣта да благополученъ будешъ.

Ратъ, ловъ, и милованѣ толико неспо-
койства чине колико и ѹвеселеніа.

Рата є конецъ сумнителанъ.

РѢЧИ ГИЛТЮ КАНО И НОВШЫ КАКШО ИМЪ СЕ
ЦЕНА ДАДЕ, ОНАКШО И ЗНАЧЕ.

РѢЖНА Е СТВАРЬ ДУГО СЕ УЧИТИ А НИШТО
НЕ ЗНАТИ.

РѢЖНА Е СТВОРЬ ТѢТѢ ЧЕСТЬ УГРИЗАТИ.

РѢЖНО Е ДѢЛО БЛАГОРОДНОМУ НЕБЛАГОРОД-
НО ЖИВИТИ.

С.

САМА НЕ СРѢКА ЗАВИСТИСЕ ЛИШИ. ИЛИ
НЕСРѢКА НЕМА ЗАВИСТИ.

САМО Е ОНАИ БЛАГОРОДНЫИ КОИ Е ДОБРО-
ДѢТЕЛАНЪ.

СВАКОМУ ОПРОСТИ, НЕГШО САМОМУ СЕБИ НЕ
МОИ.

СВАКА БЛАГОДАТЬ СВИШЕ Е СХОДАЩАА.

СВАКЪ СЕБЕ НЕКА ГЛЕДИ.

СВЕ ДКОЖЕШЪ ИЗГУБИТИ, ГЛЕДАИ ПОШТѢНО
ИМЕ СЛУЧВАТИ.

СИЛА БОЖІА В НЕМОЩИ СОВЕРШАЕТСА.

СИРОМАШТЕВЪ МНОГО КОЕ ШТА ФАЛИ, А
СРѢВРСЛЮБИЮ СВЕ.

СИРОМАШТЕВО НА МНОГОШТА НАТЕРА.

Свагда є добро жити, гдѣ сигурнось
и поштѣнѣ има чобѣкѣ.

Скѹпъ чобѣкѣ никада не можесе наситити.
Слога Граждановѣ най ичѣа є крѣпость,
илити градъ.

Слѹге дѣло ниє разсѹждавати, єли
Господаръ што добро заповѣдѣо, не-
гѣо заповѣжено исполнити.

Слога много чини, и мала дѣла на ве-
лика производи.

Скѹпъ чобѣкѣ тако оно нема, што има,
како и оно што нема.

С многома годинама нека се нико не фла-
ли, негѣо с чѣстностію и вредно-
стію.

Собственное и зреченное, толико є кан-
да Хилладѣ сведока кажѹ.

С правдомѣ чобѣкѣ най далѣ може со-
ити.

Сраца Царѣва ѹ рѹкѹ єѹ Бжїи, и кѹда
хоже онѹда окрѣже.

Сребролюбїе корень є свакога зла.

Срѣжа є кандо и стакло, кое се за часъ
разбїе.

Срѣжа многома на погивель саѹжи.

СРЕЖА НИКАДА ДО КРАА НЕ ТРАЕ.
СРЕЖАНЪ Е ОНАЙ, КОИ СЕ НА ДРУГОГА НЕ-
СЧАСТІЮ ПАМЕТИ НАУЧИ.
О МЛАДШИМА НЕ ВАЛА СЕ МНОГО УПУШТАТИ,
ЕРБО ОБЕЗОБРАЗИ.
СОВѢТЕ ИНЫХЪ НЕМОЖЕ ЛАСНО СЪБАЦАТИ.
СТВАРЬ УТААНА, ТОЛИКО ЧИНИ КАНДА Е
УКРАДЕНА.
СТАРЬ ДА МОЖЕ БЫТИ СВАКЫЙ ЖЕЛИ, А
КАДЪ ДОЖИВИ, А ОНЪ СЕ НА НИ
ТЪЖИ.
СТАРИЕМЪ УСТЪПИ.
СТАРЕ ВАЛА ПОЧИТОВАТИ.
СУДІА ТРЕБА ДА ОБАДВЕ СТРАНЕ ЕДИНАКО ПРЕ-
СЛУША.
СТИДЪ И МОЛЧАНІЕ ЖЕНУ УКРАШАВА.
СУДІА ВАЛА ДА ИМА ЕДИНО УХО ЗА ТЪЖИТЕ-
ЛА, А ДРУГО ЗА ОБТЪЖИНОГА.

Т.

ТАЙНА МОЖЕ БЫТИ МЕЖУ ДВОИЦОМЪ, А
ШТО ТРОИЦА ЗНАДУ, ОНО ВЕЖЕ НИ Е
ТАЙНА.

Н

Тер-

Терпѣніе ѿ мѣлемъ ѿ свокоу штеѣти и
нужди.

Тешка ѿ незаслушена казнь.

Трудомъ постоаннымъ свашта чобекъ надъ
владати може.

Трудна ѿ наука, ал ѿ полѣзна.

Увѣрити себѣ мудра быти, ѿсть первый
степень безуміа.

У великы дѣли и само хотѣ докѣлно ѿ.

Укомѣ хоѣшь вѣрѣ держати, добросѣ ѿ
память ѿзми.

У веселителное воспоминаніе ѿ прешедшыхъ.

У зимѣ лѣбачъ, ал ѿ лето хладне ника
да ѿ пѣтованю незаборави.

У мѣреность ѿ ѿ свачемъ най бола стварь.

У многомъ ѿ ѿ и пикѣ болевть.

У многогортчию мучно се грѣхъ избѣгне.

У ладиванѣ ѿ садашнѣга времена пріатно.

У мѣрена, мѣрна, и вѣсела душа най бо
льи лекарь.

У многомъ инатѣ ѿ правде се ѿстѣпи.

У неболи се познѣе право пріатѣство.

Унич-

Уничтоженіе нѣже ране задѣе.

У овоме свѣтѣ никаква добра нема кои не бы помѣшано было са влымъ.

У онога власти нивѣ кой кѣжъ запали да може и угасити.

У шчашнїю потреба дерзость.

У правы любезника два съ тела, а една душа.

У свакомъ дѣлѣ бала се, и натрагъ обзирати.

У словоана любовь дѣго не трае.

У силѣ се свою не бала ѹздати.

У очи кога фалити, толико е колико и кѣдити.

У чѣжи другого, и самы се учимо.

У школа бала оно учити, што нѣванъ школа може к животѣ служить.

Х.

Халина, смѣй, и ходъ показѣю паметъ човеческѣ.

Хертавъ е онай човѣкъ кой се тѣжой не-срѣжи радѣе.

Н е

Хиѣаръ

Хитаръ бѣди што чѣти, али тихъ го-
ворити.

Ѡ Бѣга никадъ не мой оно искати, што
бы се Ѡ поштѣна човека стидіо ѣ
скати.

Ѡ Бѣга ништа ни е скривено.

Ѡ Кудасе човекъ ѣ не нѣда одандега змѣа
може ѣести.

Ѡ Кудъ ветаръ дѣше, одонѣда ѣ ѣпѣнже
вѣла окрѣнѣти.

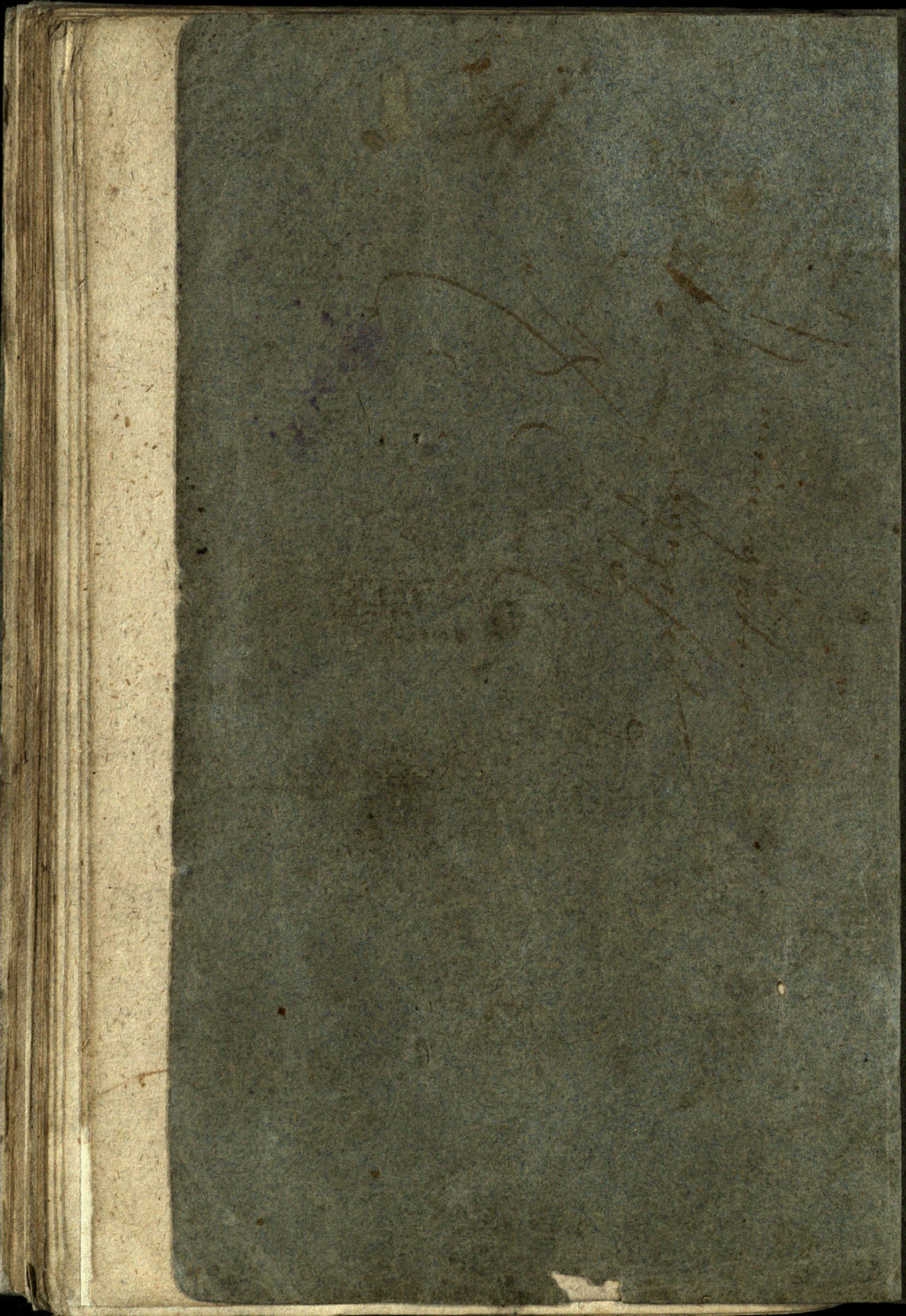
Ѡ мащѣнѣ ете дѣло малодѣшѣа, а опро-
щѣнѣ великодѣшѣа.

Ѡ мащѣнѣ на Бѣга вѣла ѡбѣавити.

Handwritten text in Cyrillic script, likely a library stamp or archival record, partially obscured by a decorative flourish.

Славянская
Библиотека
Исторический отдел

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

Р18 Ср Т70.1